

LDDP verčiau keistų Konstituciją Seime, negu referendumu

Vilnius, rugsėjo 8 d. (LR) — Seimo rudens sesijoje LDDP frakcija siūlys keisti tris Konstitucijos straipsnius, pranešė Seimo LDDP frakcijos seniūnas Justinas Karosas. Artūras Račas „Lietuvos ryte“ rašo, kad didžioji Seimo frakcija rengiasi pasiūlyti įteisinti žemės pardavimą užsieniečiams, prailginti savivaldybių tarybų deputatų kadencijos trukmę bei sumažinti Seimo narių skaičių.

Žemės pardavimas užsieniečiams

Kalbėdamas apie žemės pardavimo užsieniečiams problemą, LDDP frakcijos seniūnas atmetė kai kuriose masinėse informacijos priemonėse pasigirstančius kaltinimus, jog LDDP kalta dėl to, kad Lietuvoje iki šiol draudžiama pardavinėti žemę užsienio piliečiams. Pasak Justino Karoso, pernai, kai atitinkamą Konstitucijos straipsnį dar buvo galima pakeisti lengvatinę tvarka (85 Seimo narių balsais), tokiam keitimui pasipriešino opozicijos atstovai, kurie beveik vieningai balsavo prieš arba (kaip socialdemokratai) balsavime nedalyvavo. Iš LDDP frakcijos, jos seniūno teigimu, prieš žemės pardavimą užsieniečiams pasisakė tik Albinas Albertynas ir Kęstutis Gaška.

Beje, Karosas teigė, jog pernai dar prieš balsavimą Seime LDDP atstovai bandė šį klausimą derinti su opozicijos vadu Vytautu Landsbergiu. Anot LDDP frakcijos seniūno, tada Landsbergis kėlė tam tikras sąlygas: nuolatinės laidos opozicijai televizijoje ir opozicijos įstatymų priėmimas. „Su tuo mes negalėjome sutikti, todėl ir susitariti nepavyko“, sakė J. Karosas.

Vytautas Landsbergis, „Lietuvos ryto“ paprašytas pakomentuoti šiuos Justino Karoso teiginius, pasakė, jog LDDP frakcijos seniūnas kalba netiesą. „Diskutuojant apie žemės pardavimą, tokios sąlygos nebuvo keliamos“, sakė Landsbergis. Pasak jo, opozicijos požiūris į šią problemą buvo išdėstytas atskirame pareiškime, kuriame buvo nurodyta, jog negalima spręsti žemės pardavimo užsieniečiams klausimo, kol nėra grąžinta žemė jos teisėtiems savininkams Lietuvoje. „Manau, kad mūsų požiūris ir dabar nesikeis“, sakė Landsbergis.

Seimo narių skaičiaus mažinimas

Komentuodamas Seimo narių skaičiaus mažinimo idėją, Justinas Karosas teigė, jog 141 parlamentaras — tai per didelė prabanga Lietuvai. Jo nuomone, būtų galima prisiminti 1922 metų Lietuvos Konstituciją, kurioje buvo nustatyta, kad Seimą sudaro 79 nariai. „Šiuo metu Lietuvai būtų optimalu, kad parlamentarų skaičius nesiektų šimto“, teigė LDDP frakcijos seniūnas.

Nebus lengva surinkti balsus Konstitucijai keisti

Spaudos konferencijoje taip pat dalyvavęs LDDP frakcijos seniūno pavaduotojas Algirdas Kunčinas atkreipė žurnalistų dėmesį, jog tam, kad siūlomoms

Konstitucijos pataisoms būtų priimtos, už jas du kartus turi balsuoti 95 Seimo nariai. „Mes manome, kad pataisos, kurias mes siūlome, nėra vien mūsų išsivalgojimas, joms pritaria ir kitų politinių jėgų atstovai“, teigė Kunčinas, bet, anot jo, bus gana sudėtinga surinkti Seime reikalingus 95 balsus. Todėl numatoma ir kita, iki šiol dažniau dešiniųjų politinių jėgų naudota, galimybė. „Jei nepavyks pakeisti Konstitucijos Seime, o mes įsitikinę, kad tai būtina reikia padaryti, matyt, mes šį klausimą kelsime referendumu“, sakė LDDP frakcijos seniūno pavaduotojas. Jo nuomone, taip būtų galima dar kartą įsitikinti, kurias politines jėgas remia Lietuvos žmonės.

„Lietuvos rytui“ pasidomėjus, kodėl Konstitucijai keisti nepasinaudota rugpjūčio 27 d. vykusiu referendumu ir kodėl tokiais svarbiais Lietuvai klausimais pirmiausia bus bandoma spresti Seime, o tik po to referendumo būdu, Karosas paaiškino, kad „šių klausimų sprendimas Seime yra lengvesnis, reikalaujantis mažiau pastangų ir ne toks skausmingas“. Be to, pasak jo, šių problemų sprendimą bus bandoma derinti su savivaldybių rinkimais, kad tai nebūtų nuostolinga Lietuvos žmonėms.

Algirdas Kunčinas, paklaustas, ar LDDP jau apsisprendė dėl savivaldybių rinkimų datos, informavo, kad frakcija tai svarstys kitą savaitę įvyksiančiame posėdyje. „Galiu tik pasakyti, jog pirmiausia mes, be abejonės, nustatysime savivaldybių rinkimų datą, o tik po to kalbėsime apie Konstitucijos pakeitimus“, sakė jis.

Be to, Kunčino nuomone, savivaldybių tarybų deputatų kadencija galėtų būti 3-4 metai. Karosas dar pridūrė, jog rinkimus Lietuvoje ateityje reiktų labiau derinti ir organizuoti taip, kad jų būtų kiek galima mažiau.

Šiauliuose minėjo popiežiaus vizito metines

Vilnius, rugsėjo 12 d. (LR) — Šiauliečiai, minėdami Šventojo Tėvo vizito Lietuvoje, kartu ir Šiauliuose, metines, jau pradėjo šiai datai skirtus renginius. Simboliška įžanga į juos tapo Loretos Valienės sukurtytų liturginių drabužių paroda Šv. Ignaco bažnyčioje, kurioje popiežius lankėsi pernai.

Kaip praneša „Lietuvos rytas“, šioje bažnyčioje vyks ir kiti šiai progai skirti renginiai — bus aukojamos šv. Mišios, smuikuos A. Stulgys. Rugsėjo 16 d. bažnyčios jaunimo studija atliks misteriją — Karol Voitylos Senojo Testamento dramą. Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje giedos „Polifonija“, skambės A. Stulgio vadovaujamo Šiaulių kamerinio orkestro atliekama muzika.

Pats svarbiausias renginys vyks rugsėjo 18 d. Kryžių kalne. Dvyliką valandą šv. Mišias aukos Šventojo Tėvo nuncijus ark. J. M. Garcia, Lietuvos kardinalas ir vyskupas. Iš Šiaulių nuo pusės devynių ryto kursuos autobusai į Kryžių kalną. Šventasis Tėvas padovanos

Antradienį haitiečiai džiaugsmingai pasitiko atkrendančius JAV malūnsparnius. Sostinėje Port au Prince pasitikti Amerikos karių buvo susirinkę keli tūkstančiai žmonių, bet Haiti policija žiauriai apmušė ir net užmušė kelis garsiau raginančius, kad JAV kareiviai sutvarkytų diktatorių, o JAV kariama buvo įsakyta nesikišti. Pagal sutartį, dėl kurios Haiti išvengė Amerikos invazijos, Haiti diktatoriai sutiko įsileisti JAV kariuomenę, o ji bendradarbiauja su policija, palaikant tvarką. Amerikiečių uždavinys yra taikiai būdu perduoti valdžią teisėtai išrinktam prezidentui Jean-Bertrand Aristide, bet jo šalininkai netiki, kad tai įvyks iki spalio 15 dienos.

Krymo prezidentas paleido parlamentą

Vilnius, rugsėjo 12 d. (LR) — Krymo prezidentas Jurij Meškov rugsėjo 10 d. paleido šio Ukrainai priklausančio autonominio regiono parlamentą bei vietines tarybas ir perėmė visą valdžią ir savo rankas. Tą rytą prezidentas pranešė, kad sustabdoma Krymo parlamento ir vietinių tarybų veikla. Per radiją ir televiziją Meškov paskelbė savo įsakus, pagal kuriuos jis priima visą valdžią.

Jis jau kelias savaites nesutarė su parlamentu, bet iki tol Jurij Meškov ir įstatymų leidėjai buvo sąjungininkai kovoje su Ukraina dėl Krymo priklausomybės. Kaip žinoma, Krymas norėtų prisijungti prie Rusijos.

Tačiau prieš kelias savaites tarp prezidento ir parlamento deputatų dėl J. Meškovo paskirto ministro pirmininko ir kandidatų į kitus vyriausybės postus prasidėjo dideli nesutarimai.

Rugsėjo 9 d. Meškov pareiškė, jog Kryme įvyko „valstybinis perversmas“, per vietinę televiziją komentuodamas rugsėjo 7 dienos Krymo parlamento sprendimą apriboti prezidento įgaliojimus, kartu suteikiant jam vykdomosios valdžios vadovo funkcijas.

Tuo pačiu sprendimu parlamentas iš prezidento atėmė teisę skirti vietinių valdžios organų vadovus ir skelbti referendumus.

Parlamentarai taip pat nusprendė sukurti konstitucinį teismą, kuris galėtų paskelbti, kad prezidentas dėl kokių nors priežasčių nebegali eiti savo pareigų arba panaikinti jo įsakus.

Krymo prezidentas, pavadinęs parlamento sprendimus „valstybės perversmu“, patikino Kry-

Kryžių kalnui žinomo Romos menininko Enriko Mantrinio suprojektuotą ir Romoje pagamintą žmogaus dydžio nukryžiuotą Kristų. Pagal to paties autoriaus projektą Vilniuje buvo padarytas ažuolinis kryžius ir granitinis pjedestalas. Šis kryžius Šventojo Tėvo garbei iškils Kryžių kalne ir taps jo centru.

mo gyventojus, kad atliks savo pareigą ir tęsės pažadus pažaboti nusikalstamumą pusiasalyje. Teisėsaugos organai, pasak Meškovo, tirs kriminalinių struktūrų ryšius su vykdomąja valdžia.

„Deputatai elgiasi kaip vaikai, kuriais manipuliuoja kažkoks kriminalinis bosas. Tai nekontroliuojamas parlamentas“, pasakė jis televizijoje.

Rugsėjo 10 d. policija nuo pat ryto blokavo visus įėjimus į Krymo parlamento pastatą Simferopolio centre. Parlamentarai, kuriems nebuvo leista įeiti į parlamento rūmus, ketino prie jo surengti mitingą.

Ukrainos nacionalinės gvardijos (taip vadinami sukarintos policijos daliniai) atstovai teigė, kad visame Simferopolyje sekmadienį taip pat buvo ramu.

Grupė J. Meškovo rėmėjų tą dieną susirinko prie parlamento ginti prezidento. Tačiau kol kas neaišku, kokios yra prezidento galimybės įgyvendinti savo įsakus. Ukrainos radijo teigimu, parlamentarai slapta renkasi į nepaprastąją sesiją, kad apsaugotų savo tolesnius veiksmus.

Savo dekretais Jurij Meškov paskelbė, kad artimiausiu metu bus sudaryta konstitucinė taryba, kuri parengs naujos kons-

Europos šalys susirūpino didėjančiu nusikalstamumu

Berlynas, rugsėjo 7 d. (Elta) — Europos Sąjungos teisingumo ir vidaus reikalų ministrai apžvelgė pastangas užkirsti kelią didėjančiam tarptautiniam nusikalstamumui, kadangi kontrolieriai naudoja susilpnėjusią pasienio kontrolę Europoje.

Ministrai, susitikę Berlyno Reichstago rūmuose, pasirengė ketvirtadienio susitikimui su savo kolegomis iš šešių Rytų Europos valstybių. Susitikime bus aptarta viskas — nuo branduolinės kontrabandos iki narkotikų bei vogtų automobilių nelegalaus pervežimo.

Pradėdamas neoficialų susiti-

titucijos projektą. Ji numatoma pateikti tvirtinti visuotiniame referendumui balandžio 9 dieną. Tik po to per tris mėnesius bus surengti Liaudies susirinkimo rinkimai ir sudaryti savivaldos organai vietose.

Jurij Meškov, rinkimų kampanijos metu agitavęs už sąjungumą su Rusija, absoliučia balsų dauguma buvo išrinktas šių metų sausio mėnesį.

Po dviejų mėnesių buvo išrinktas parlamentas, ir rinkėjai referendume balsavo dėl glaudesnių ryšių su Maskva.

Krymas nuo 18-to šimtmečio iki 1954 metų, kai N. Chruščiovo buvo padovanotas Ukrainai, priklausė Rusijai. Beveik du trečdaliai iš 2.7 milijono pusiasalio gyventojų yra rusai.

Parlamentas rugsėjo 8 d. dar kartą pademonstravo savo griežtą prorusišką poziciją. Jis patvirtino praėjusį mėnesį paskelbtą Sevastopolio tarybos sprendimą, kad miestas priklausot Rusijai. Krymo sostinė yra pagrindinė buvusios Sovietų Sąjungos Juodosios jūros laivyno bazė, dėl kurios priklausomybės nuo pat Sovietų Sąjungos žlugimo niekaip nesutaria Ukraina ir Rusija.

Sevastopolio tarybos sprendimą suteikti Sevastopolui Rusijos miesto statusą Meškov pavadino revoliuciniu žingsniu, kuriuo galima džiaugtis, tačiau sunku įgyvendinti.

Ukrainos prezidentas nori kuo mažiau kištis į Krymo valdžios šakų nesutarimą.

kimą, Vokietijos vidaus reikalų ministras Manfred Kanther pareiškė, jog politinis bendradarbiavimas su Rytų Europa yra labai svarbus dėl to, jog reikėtų sudaryti tokias sąlygas, kad nusikaltėliai negalėtų pasipelninti tose zonos, kur sienos prižiūrimos silpnai.

Tarptautinė policija Europol šių metų pradžioje pradėjo darbą labiau centruodama si ties informacijos, susijusios su narkotikų pervežimu, pasikeitimu su Europos Sąjungos policija ir muitinių agentūromis. Vokietija, sunerimusi dėl padidėjusio nusikaltėlių aktyvumo Rytų Europoje, nori, kad ši organi-

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

TELEFAKSAS (312) 585-8284

Prezidentas Vokietijoje kuria prekybos ryšius

Vilnius, rugsėjo 21 d. (Elta) — Tęsdamas viešnagę Vokietijoje, antradienio vakarą prez. Algirdas Brazauskas atskrido į uostamiestį Hamburgą. Čia įvyko jo vakarienė su miesto Transporto pramonės sąjungos atstovais. Daugiausiai investavę į laivininkystę, jie suinteresuoti, kad tarp Lietuvos ir Vokietijos plaukiojant keltai ir ragina savo vyriausybę pasirašyti su Lietuva sutartį dėl pavočių krovinių pervežimo.

Trečiadienio rytą prezidentas ir jį lydinti delegacija pusryčiaavo su svarbiausiais Hamburgo bankininkais. Jie suinteresuoti atidaryti filialus Lietuvoje, nors tam dar mato kliūčių. Kaip informavo prezidento patarėjas užsienio politikos klausimais Justas Paleckis, bankininkai sakė, kad atidžiai

sekė mūsų šalyje vykusį referendumą, o jam laimėjus tokie kontaktai, matyt, būtų nutrukę.

Viso Baltijos regiono šalių ekonominio bendradarbiavimo problemos buvo aptartos Hamburgo prekybos rūmuose vykusiose pokalbiuose. Vokiečiai ypač domisi geležinkelio keltų perspektyvomis, Klaipėdos uostu, atkreiptas dėmesys į muitų ir Lietuvos muitinių darbo trūkumus. Tai akcentavo ir Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas.

Per pietus prez. Brazauskas susitiko su Hamburgo senato prezidentu ir su burmistru, lankėsi Hamburgo uoste.

Vakare prezidentas Brazauskas dalyvavo Lietuvos Garbės konsulato Kiel mieste atidarymo iškilnėse.

„Dviejų greičių Europos“ planas kritikuojamas

Vilnius, rugsėjo 12 d. (LR) — Europos Sąjungos užsienio reikalų ministrai iš principo pritarė tam, kad būtų sušvelnintos sankcijos prieš Jugoslaviją (Serbiją ir Juodkalniją), jei Belgradas leis stebėti, kaip jis laikosi paskelbto sprendimo nutraukti visus santykius su Bosnijos serbais.

Europos Sąjungos valstybių diplomatijos vadovai susirinkę į neformalų dviejų dienų susitikimą Vokietijai priklausančioje Baltijos jūros Jusdom saloje, parėmė praėjusį trečiadienį paskelbtą vadinamosios tarptauti-

nės kontaktinės grupės planą, kuriuo siekiama nutraukti karą Bosnijoje.

Jie taip pat susitarė rengti reguliarius susitikimus su Rytų Europos užsienio reikalų ministrais, kad ryšiai tarp Europos Sąjungos ir buvusių komunistinių valstybių taptų dar glaudesni.

Nutarta, kad šalys, kurios dalyvaus tokiuose susitikimuose, bus Bulgarija, Čekija, Lenkija, Rumunija, Slovakija ir Vengrija. Ministrams nepavyko įtikinti Graikijos, kad ji sušvelnintų savo poziciją dėl Makedonijos pripažinimo ir pritarė Europos Sąjungos pagalbos Albanijai planui.

Dvylikos ES valstybių diplomatijos vadovai ir jų kolegos iš Austrijos, Suomijos, Švedijos bei Norvegijos taip pat pasikeitė nuomonėmis dėl neseniai Vokietijos valdančiosios Krikščionių Demokratų Sąjungos paskelbto dokumento dėl vadinamosios „įvairios geometrijos Europos“.

Šiame dokumente, kaip žinoma, siūloma, kad Europos Sąjungoje būtų sukurtas penkių valstybių (Belgijos, Liuksemburgo, Olandijos, Prancūzijos ir Vokietijos) branduolys, kuris įgyvendintų greitos integracijos planus. Taigi būtų įteisintas vadinamasis „dviejų greičių Europos“ modelis.

Tačiau šis planas iš karto susilaukė griežtos kritikos. Ypač nepalankiai jį įvertino valstybės, kurios pagal projektą neištrauktų iš branduolio sudėtį.

Susitikimo šeimnininkas Vokietijos diplomatijos vadovas Klaus Kinkel, kuris jau anksčiau atsiribojo nuo savo koalicijos partnerių krikščionių demokratų idėjos, Jusdomo parėiškė, kad šis pasiūlymas tik trikdo Europos Sąjungos gyvenimą, ir diskusijos dėl jo turėtų nedelsiant baigtis.

Jis taip pat teigė, kad „dviejų greičių Europos niekada nebus“.

KALENDORIUS

zacija išplėstų savo programą.

Kai kurie diplomatai pasakė, kad susitikimas Berlyne turėtų baigtis ministrų deklaracija, raginančia imtis griežtesnių bendrų veiksmų kartu su buvusiomis komunistinėmis valstybėmis, nes vis didesnį pavojų visuomenei kelia didėjančių branduolinę ir narkotikų kontrabanda.

Rugsėjo 22 d.: Tomas, Mauricijus, Digna, Kintautas, Virma. Pirmoji rudens diena. Kompozitorius, dailininkas Mikalojus Konstantinas Čiurlionis gimė 1875 metais. 1921 m. Lietuva įstojo į Tautų Sąjungą.

Rugsėjo 23 d.: Linas, Teklė, Lina, Galinas, Taga.

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROIT, MI

LOS ANGELES VYRU
KVARTETO KONCERTAS

Spalio 9 d., sekmadienį, 12:30 v. p.p. Los Angeles Vyrų kvartetas dainuos Southfield, Dievo Apvaizdos parapijos Kultūros centre. Kvartetą savo telkinyje girdėjome tik vieną kartą prieš daugelį metų. Gerai prisimename žavingus dainuojančius inžinierius ir dažnai prašome organizacijų atskiviesti juos dar kartą, mums artimos jų dainos, išraiška ir jūdys.

Kvartete dainuoja: Rimtautas Dabšys — bosas, dr. Emanuelis Jarašūnas — pirmas tenoras, Antanas Polikaitis — baritonas, Bronius Seliukas — antras tenoras.

Lietuvos Dukterys Detroito organizuoja jų koncertą ir yra dėkingos kvarteto vyrams, kad, suprasdami d-jos šalpos darbą, atsikabino honoraro ir paremia mūsų vieneto veiklą nugalėdami mylių mylias.

Visi maloniai kviečiami koncerte dalyvauti, pasidžiaugti tolimų svečių daina, pasivaikinti namie gamintomis vaisėmis ir padėti Lietuvos Dukterims vykdyti artimo meilės darbus, kuriems prašymai, sąrašai ir užmojis didėja. Šiuo renginiu Lietuvos Dukterys Detroito pažymės savo nereklamuojamos veiklos dvidešimtmetį. Auka asmeniui 15 dol. — koncertas ir vaisės. Laukiame visų tardamos — padėkite mums išvystyti pagalbą ranką tiems, kurie yra ligosje daugiausiai užmiršti.

„ENTERTAINMENT“
KUPONŲ KNYGUTĖS

Šias „entertainment“ kuponų knygutes platina Dalia Navasaitienė. Knygutes sutaupys jums pinigų restoranuose, teatruose, viešbučiuose ir t.t., be to, galima nusirašyti nuo mokesčių. Pelnas skiriamas Lietuvos Dukterų šalpos darbams. Pvz., už pernai išplatintų knygutėlių pelną 400 dol. buvo paripinti visiems metams Adisono liga sergančiam Karoliui vaistai, kurių negalima gauti Lietuvoje. Vaisių dėka Karolis puikiai auga, gerai mokosi ketvirtame skyriuje. Jau ketveri metai jis aprūpinamas reikalingais vaisiais. Tad nepirkime kuponų knygutėlių prekybos centruose, vaistinėse, mokyklose — išgykime pas Dalią, tel. 810-851-0225.

DOVANA MUZIKOS
AKADEMIJAI

Šią vasarą muzikas Stasys Sližys, vykdams į Lietuvą dalyvauti Dainų šventėje, nugalėto Šv. Antano parapijos choro dovana — 100 dolerių Lietuvos Muzikos akademijos 1995 metų vargonų katedros geriausiai besimokantiems studentams. Doc. T. Vitėnas, einantis akademijos rektorius pareigas, chorui ir jo vadovui muz. Stasiui Sližiui pareiškė padėką ir pastebėjo, kad gauta dovana paskirta premijoms po 50, 30 ir 20 dol.

Pažymėtina, kad į Akademijos lietuvių religinės muzikos programą yra įtraukti išeivijos religinės choro muzikos kūrėjai, jų tarpe ir muzikas Stasys Sližys.

PARAPIJINIAI ĮVYKIAI

Šv. Antano parapijos choras po vasaros atostogų vėl sugrįžo prie vargonų.

Šv. Antano parapija 1995 m. paminės jos įsteigimo deimantinę sukaktį.

Parapijos gegužinė (jos patalpose) rengiama š.m. spalio 30 dieną.

Šv. Antano parapija, kurioje yra daugiausia vyresnio amžiaus šeimų ir pavienių asmenų, turės per trejetą metų surinkti Detroito arkivyskupijos fondui 29,000 dolerių.

Šv. Antano parapijoje 1993 metais mirė 16 asmenų.

DETROITO LIETUVIŲ
ŽURNALISTŲ NAUJA
ATŽALA

Alina Lankevičienė „Draugo“ laišku skyriuje pasidžiaugė, kad Lietuvos Vyčiai turi naują korespondentę Regina Juškaitę. Dienraščio skaitytojus norime supažindinti su šia naujosios kartos atstove, uoliai besireiškiančia Detroito lietuviško telkinio gyvenime ir neseniai pradėjusia reikštingą spaudoje savo korespondencijomis ir nuotraukomis.

Regina Juškaitė

Regina Juškaitė mokslinisi Šv. Antano parapijoje ir „Aušros“ lituanistinėje mokyklose bei Šv. Jadvygos gimnazijoje. Psichologijos srities bakalauro laipsnį baigė Wayne State universitete, o po dviejų metų išgijo „Guidance and Counseling“ magistro laipsnį. Dar dvejetą metų lankė ICCME International Center for Continuing Medical Education, išgydama EKG technikės pažymėjimą. 1984 m. išlaikiusi valstybinius egzaminus, išgijo CCVT (Certified Cardio Vascular Technologist) žymenį. 1988 m. Wayne universitete išgijo Socialinės tarnybos mokslo magistro laipsnį.

Regina Juškaitė 1978-85 m. dirbo Detroito Metropolitan ligoninėje skyrusios vedėjos pareigose, EKG ir EEG technike. Nuo 1985 m. dirba Wayne County Social Service skyriuje.

Plačiai reiškiasi ir lietuviškoje veikloje. Buvo „Gabijs“ tunto skautė, muz. Stasio Sližio mergaičių ir moterų chorų narė, Detroito Kultūros klubo talkininkė, „Amerikos Lietuvių Balso“ radijo klubo bendradarbė ir valdybos narė, Šv. Antano parapijos pareiginga darbuotoja ir sėkminga renginių vadovė. Lietuvos Šaulių s-gos Centro v-bos informacijos vadovė ir Detroito Stasio Butkaus šaulių kuopos sekretorė, BALFo 76 sk., v-bos narė. Priklauso Lietuvos Vyčių ir aktyviai dalyvauja 102 kp. veikloje. Yra L. Vyčių padalinio „Pagalba Lietuvai“ direktoriaus pavaduotoja ir patariamąsios tarybos sekretorė. L. Vyčių 81-me seime išrinkta ryšių su visuomene.

Reginai Juškaitėi linkime, kad ji savo rašiniais ir foto nuotraukomis stipriai įsijungtų į spaudos darbuotojų retėjančias eiles.

Regina kelis kartus lankėsi Lietuvoje ir supranta, kaip svarbus yra užjūrio lietuvių telkinių ir jų spaudos darbas. Tikime, kad ši „Aušros“ lituanistinės mokyklos auklėtinė bus pirmoji Detroito lietuvių žurnalistų nauja atžala.

Stasys Garliauskas

LB MICHIGANO
APYGARDOS ATSTOVAI
XIV LB TARYBOS
SESIJOJE

Lietuvių Bendruomenės visuomeninių studijų seminare ir XIV-tosios LB tarybos pirmoje sesijoje iš Detroito dalyvavo Michigano LB apygardos valdybos pirm. Liuda Rugienienė, sekretorė Danutė Petrusevičiūtė, Tarybos nariai: Algis Rugienius, Janina Udrinė ir Jonas Urbanas. Viktoro Veselkos tautinių motyvų medžio darbai buvo įteikti JAV senatoriams Dennis DeConcini (Dem. iš Arizono) ir Donald Riegley (Dem. iš Michigano), kurie uoliai remia Lietuvos reikalus JAV Senate.

LIETUVOS VYČIŲ
SUVAŽIAVIMAS

Lietuvos Vyčių JAV centro rajono suvažiavimas spalio 7-9 d. vyks Dearborne, Mich. Sekmadienį, spalio 9 d., vyčiai 10:30 v. r. dalyvaus šv. Mišiose Šv. Antano bažnyčioje. Po Mišių bus pietūs. Norintieji pietuose dalyvauti prašomi iš anksto įsigyti bilietus pas Aldoną Bunikiene ir Regina Juškaitę.

VASAROS SEZONO
UŽDARYMAS

Sekmadienį, spalio 2 d., vyks vasaros sezono ir stovyklos uždarymas-gegužinė „Pilėnų“ stovykloje. Svečiai ir šauliai turės progą pasigrožėti spalvingu rudens gamta, pasivaikinti sėsių švyturiečių paruoštu maistu ir brolių švyturiečių gėrimais. Vartai bus atidaryti anksti rytą. Stovyklos uždarymą rengia „Švyturio“ jūrų šaulių kuopos valdyba ir kviečia visus šaukus bei visuomenę dalyvauti.

E. MILKUS IŠVYKO
Į LIETUVĄ

Veiklus visuomenininkas Eduardas Milkus, sveikatai stiprėjant, š.m. rugsėjo 22 dieną atsisveikino su Detroito lietuvių visuomene ir, lydimas Šaulių sąjungos centro valdybos išveikio pirminko Mykolo Abariaus, išvyko į Lietuvą. Eduardas Milkus gyvens Kaune savo brolio priežiūroje. Eduardas Milkus buvo ilgametis St. Butkaus šaulių kuopos, Amerikos lietuvių Tautinės s-gos Detroito skyriaus ir Dariaus ir Girėno klubo pirminkas. Linkime Eduardui sveikatos ir sėkmės Lietuvoje.

A.A. LAIMUTĖS KUTKUTĖS
MIRTIES METINĖS

Rugsėjo 18 d. Šv. Antano parapijoje buvo aukojamos šv. Mišios už Laimutę Kutkutę, lygiai prieš metus mirusią, ir palaidota Holy Sepulchre kapinėse. Po Mišių tėveliai Emilija ir Vytautas Kutkai pakvietė visus kartu su jais dalyvauti pietuose parapijos salėje, kuriuos paruosė Pranciška Televičienė ir jos tartininkės.

Lietuvos vyčių 81-jo suvažiavimo prezidento nariai (iš kairės): John Mickūnas, 3-čia kuopa, Loretta Stukienė — 29-toji kuopa, Evelyn Oželis — 36-toji kuopa ir parlamento narys Peter Paul Zonsitis, 16 kuopa.

LIETUVOS VYČIŲ VEIKLA

IŠTRAUKOS IŠ
PRANEŠIMŲ 81-ME SEIME

Lietuvių kalbos komisijos pirm. Dalia Bulvičiūtė dalyvavo dvejose Centro valdybos posėdžiuose — Philadelphiaje ir Čikagoje. Pateikė dešimtį psl. medžiagos „Vyčio“ žurnalo „Kalbėjime lietuviškai“ skyriui. Rašė straipsnius, eilėraščius ir anekdotus. Taip pat Centro valdybai talkino įvairių vertimų atlikimui.

Dalyvavo ir Centro valdybos pirmininkės Pranciškos Petkus vardu sveikino Lietuvių fondo suvažiavimą.

Sukūrė vaizdajuostę apie Lietuvos Vyčių Garbės narį Joseph Boley-Bulevičių.

Lietuvos reikalų komisijos pirm. Vincas Boris leido mėnesinį CV Lietuvos reikalų komiteto žiniaraštį. Šiuo metu jo išsiųsta 183 kopijos kuopų

pirminkams, Lietuvos reikalų komiteto atstovams ir kitiems asmenims, susidomėjusiems padėti Lietuvoje.

Bendradarbiavo su Joint Baltic American National Committee. Dalyvavo vykdomojo komiteto savaitiniuose posėdžiuose ir koordinavo veiklą ir informaciją su JBANC štabu. Per JBANC susitiko su National Security Council tarnautojais ir du kartus su State Department ir U.S. Aid tarnautojais. Dalyvavo ALT posėdyje.

Susitiko su Lietuvos Ambasadorium Washington dr. Alfonsu Eidintu. Pirmas susitikimas buvo ryšium su straipsniu „Vyčio“ žurnale. Kiti du susitikimai buvo neoficialūs ir informaciniai. Dr. A. Eidintas apie Lietuvos Vyčius ir jų veiklą žinojo iš kun. Volkavitch jam dovanoto Lietuvos Vyčių 75 metų veiklos istorijos leidinio.

PALAIDOTA

A.A. ONA VAITKŪNIENĖ

Rugsėjo 18 d., po gedulingų šv. Mišių Dievo Apvaizdos bažnyčioje aukotų klebono kun. Viktoro Kriščiūnevičiaus, o vargonais grojant ir giedant Vidui Neverauskui, Holy Sepulchre kapinėse buvo palaidota a.a. Ona Vaitkūnienė, 99 m. amžiaus. Velionė gimė 1895 metais, liepos 15 d. Šakiuose. Mirė 1994 m. rugsėjo 16 d. 1922 m. spalio 10 dieną sukūrė šeimą su a.a. Jonu Vaitkūnu ir išaugino tris dukras ir sūnų. Atvykusi į Detroitą buvo veikli šv. Petro lietuvių parapijos narė. Sveikatai menkėjant, gyveno dukros ir sūnaus priežiūroje. Paliko dukrą Bronę Simonaitienę, dukrą Oną ir žentą Andrių Petrašiūnų, sūnų Juozą Vaitkūną ir dukrą Teresę Vaitkūnaitę, vaikaičę Liuciją su vyru Danny DesRosiers ir provaikaitę Laurą. Vaikaitis Andrius su žmona Kristina DesRosiers ir provaiikaitė Nadija, dukterėčios bei krikšto dukros Bronė Narbutienė (Cleveland) ir Marytė Sušinskienė (Philadelphia), daug kitų giminių ir pažįstamų. Laidotuvės ir laidojimas vyko 1994 m. rugsėjo 17 d. 12:30-3 v.p.p. treč. uždaryta, ketv. 1-3 v.p.p., penkt. ir šešt. 9 v.r.-12 v.p.p.

MIRĖ STASĖ RATNIKIENĖ

Rugsėjo 14 d. St. Mary's ligoninėje, Livonia, Michigan, staigiai mirė a.a. Stasė Ratnikienė. Velionė buvo gimusi 1923 m. gegužės 8 d., Ylakuose, Lietuvoje. Gyveno Sunny Hills, Floridoje; anksčiau — Dearborne, Michigan. Paliko vyras Jonas, sūnus Algirdas ir marta Florence Ratnikienė, vaikaičė Dalia; sūnus Vytenis Ratnikas, dukra Viktorija ir žentas Anatolijus Viskantai, vaikaičiai Vytautas, Andrius ir Aida; dukra Vilija Proctor, vaikaičiai Johny ir Michelle, dukra Aldona (Zita) ir žentas Enrico Adair, vaikaičiai Anthony ir Kristina, dukra Renata ir žentas Gregory Spendlove, vaikaičė Aubrey Marija bei daug kitų giminių ir pažįstamų.

Laidotuvės įvyko šeštadienį, rugsėjo 17 d. Dievo Apvaizdos bažnyčioje šv. Mišias aukėjo klebonas kun. Viktoras Kriščiūnevičius. Mišių metu giedojo Vidas Neverauskas ir Rita Giedraitienė. Velionė buvo palaidota Holy Sepulchre kapinėse, Southfield, Michigan. Laidotuvės ir laidojimas vyko 1994 m. rugsėjo 17 d. 12:30-3 v.p.p. treč. uždaryta, ketv. 1-3 v.p.p., penkt. ir šešt. 9 v.r.-12 v.p.p.

Im

DRAUGAS

(USPS-161-000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$90.00. Foreign countries \$100.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitatimai už gautas prenumeras nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

JAV	metams	½ metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$90.00	\$50.00	\$30.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$50.00	\$35.00	\$25.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$55.00	\$35.00	\$30.00
Užsakant į Lietuvą —			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	
Paprastu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00	\$35.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

Evelyn Oželis, Lietuvos vyčių atstovė ALTO Centro valdyboje, dalyvavo visuose mėnesiniuose ALTO Centro valdybos ir taip pat ALTO Čikagos skyriaus posėdžiuose. ALTO CV pirm. G. Lazausko buvo pakviesta pranešti apie Lietuvos Vyčių 1993-jų metų seimą.

ALTO ruošiamame Vasario 16-tos minėjime talkino svečių priėmimė.

Š.m. balandžio 23 d. dalyvavo ALTO darbo konferencijoje, kurioje buvo diskutuojama „Lietuvos kovų ir kančių istorijos“

leidinys, Povilui Vaičekauskui informuojant apie jame esančius netikslumus.

Birželio 12 d. buvo paminėta Sovietų vykdyti lietuvių tremimai į Sibirą. Šv. Mišias aukėjo Lietuvos arkivyskupas Audrys Bačkis, koncelebruojant vysk. Pauliui Baltakiui. Paskaitą skaitė Pilypas Narutis, Lietuvos Politinių kalinių s-gos pirminkas.

ALTas globos 12-jį Amerikos lietuvių kongresą spalio 29-30 d. vyksiantį Čikagoje. Pirminkaus to seimo uždarymo banketui.

Vertė Regina Juškaitė

LINAS A. SIDRYS, M.D.

Ophthalmologist/Akių Chirurgas
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
708-536-6622
4149 W. 63rd St.
312-735-7709

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern-unto diplomu, lietuviams sutarkus dantis už priimaną kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktualiai. Susitarimui (kalbėti angliskai) Tel. 708-422-8260

Kab. 312-735-4477;
Rez. (708)246-0067; arba (708)246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v. p.p.-7 v.v. antrd. 12:30-3 v.p.p. trečd. uždaryta, ketv. 1-3 v.p.p., penkt. ir šešt. 9 v.r.-12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-6969 arba (312) 488-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ZAIDZAS IR IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v. v.
Išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS
KŲSTŲ, PUSLES IR PROSTATOS gydymas bei chirurgija
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 312-585-1955
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2606
Valandos pagal susitarimą
Vakaraus ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
7722 S. Kedzie, Chicago 60652
Tel. 312-434-2123
Pirmd. 2 v. p.p. - 7 v.v., antr. 9 v.r. - 12, ketv. 12 - 4 v. p.p., penkt. 12 - 6 v.v.

Namų (708) 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (312) 925-2870
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (312) 737-5149
Val. pagal susitarimą
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLES IR PROSTATOS
CHIRURGJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val. antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 776-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir
Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydymas
Kalbama lietuviškai
6185 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville, IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

No One Offers You
More of Eastern Europe!

Over the past few years, LOT Polish Airlines has established the most comprehensive network of destinations in Eastern Europe, with Warsaw as the strategic hub. The network is conveniently linked with LOT's transatlantic route, giving passengers from New York, Newark and Chicago easy access

to Riga, Tallinn, Moscow, St. Petersburg, Kiev, Lviv, Minsk and VILNIUS, LITHUANIA.

Take advantage of LOT's low fares, the luxury of LOT's fleet of new Boeings and ATRs and the comfort of the new international terminal at Warsaw Okęcie Airport. Make your reservations today!

Information, reservations and ticket sales at the offices of LOT POLISH AIRLINES or your local Travel Agent.

New York: 212-869-1074.
Chicago: 312-236-3388.
Los Angeles: 213-934-5151.

Montreal, P.Q.: 514-844-2674.
Toronto, Ont.: 416-236-4242.
Toll-free: 800-223-0593.

Buvusioji JAV LB Krašto valdyba su išrinkta naujos valdybos pirmininke. Sėdi iš kairės: Soc. reikalų tarybos pirm. Birutė Jasaitienė, Kultūros tarybos pirm. Laima Šileikytė-Hood, pirm. Vytautas Maciūnas, vykdomoji vicepirm. Regina Narušienė (ji bus Krašto valdybos pirm. naujai kadencijai), Švietimo tarybos pirm. Regina Kučienė, Visuomeninių reikalų pirm. Algimantas Gečys; stovi: organizacinių reikalų vicepirm. Gintaras Čepas, finansų vicepirm. Gintaras Taoras, vicepirm. specialieji reikalams Ingrida Bublėnė, Ekonominio reikalų tarybos pirm. Antanas Dambriūnas, išd. Daina Krivickaitė, vicepirm. mokslo reikalams dr. Vitolis Vengris, sekr. Balys Raugas. Nuotr. Pauliaus Mickaus

RUSAI IŠSIKRAUSTĖ

JULIUS VEBLAITIS

„New York Times“ rugsėjo 1 d. paskyrė visą puslapį rusų kariuomenės atsisveikinimui su Vokietija: „Auf Wiedersehen to Germany“. Rašoma, kad vokiečių vyriausybei reikėjo padėti daug pastangų, tarptautinių sutarčių ir — svarbiausia — daug pinigų. Po 49 metų buvimo Rusijos valdžia pagaliau sutiko „pasiminti“ savo okupacinę kariuomenę ir namus. Suprantama, kad Vokietijai ji jautėsi gan patogi, nes tam tikra prasme tai buvo „karo grobis“, laimėjus karą prieš Hitlerio užpuolikus ir jų užmačias valdyti Europą, o gal ir pasaulį.

Valdžia dalyvauja

I išlydėjimo iškilmes atvyko kancleris Helmut Kohl ir Boris Jelcin bei būriai berlyniečių smalsuolių. Buvo pasikeista kalbom ir padėti vainikai už žuvusius karius. Kancleris Kohl pastebėjo, kad „be Rusijos kooperavimo nei saugumo, nei gerovės Europa pasiekti negali“. Apie 2,000 tam tikslui paruoštų karių žygiavo didžiosiomis Berlyno gatvėmis. Naujai paskirtas gynybos viceministras generolas Matvej Burlakov paskelbė, kad „visi daliniai sugrįžta į Rusiją ir yra pasiruošę įvykdyti visus sutarties reikalavimus“.

Kiek karių ir ginklų?

Nuo 1991 metų buvo išvesta 700,000 karių ir 500,000 civilijų. Be to, į Rusiją sugrįžo 1,300 lėktuvų bei malūnsparnių, 3,600 artilerijos pabūklų, 4,200 tankų, 8,200 šarvuotų

sunkvežimių ir 677,000 tonų šaudmenų, įskaitant ir branduolinius sviedinius. Tokio masto masinis kariuomenės perkraustymas yra stulbinantis įvykis istorijoj. Buvo panaudota tūkstančiai skrydžių, traukinių ir laivų Baltijos jūra. Dalis jų tikriausiai buvo nugabenta ir į Karaliaučiaus sritį, jei ten dar rado vietos. Dalis jų, be abejo, ir per Lietuvą į Rusiją dundėjo, nes dabartinė Vilniaus valdžia jiems yra tokia teisė suteikusi. Pasibaigus paramams, Berlyno teatre įvyko didžiulis koncertas. Sugrojus Beethoveno Egmont uvertiūrą, Jelcinas pastebėjo, kad „po šio kariuomenės išvedimo santykiai tarp Vokietijos ir Rusijos, kaip didžiųjų Europos valstybių, turės didelę įtaką gerovės plėtočiai“.

Draugystės simboliai?

Sovietų okupuotoj Vokietijoj ir Rytų Berlyne komunistų vadovom buvo pristatyta daug įvairiausių paminklų. Rytiniame Berlyne dabar tebestovi 40 pėdų paminklas, vaizduojąs sovietų karių. Vienoj rankoj jis neša paklydusią mažą mergaitę, o kitą ranką laiko kardą. Paminklo papėdėje kadaise sudėti „didžiojo mokytojo“ Stalino žodžiai dabar jau išpjauti ir pašalinti. Nepaisant, kad abiejų vyriausybų buvo pasakyta nemažai vieni kitiem pagarbų žodžių, iš tikrųjų buvo jaučiama nuosirdumo stoka. Pavyzdžiui, ir už savaitės vykusį britų, prancūzų ir amerikiečių parodą bei iškilmes rusai nebuvo kviečiami. Jelcinas savo lin-

kėjimuose sakėsi linkęs viso geru, apgailestaudamas „nors mes ir nebuvom pakviesti“.

Kur mes nukeliausim?

Grįžtančių namo karių laukia miglota ateitis. Atleisti iš pareigų, jie neturi jokių galimybių nusipirkti gyvenamo ploto. Jau dabar 50,000 karininkų sakosi nežina, kaip ir kur jiems teks apsigyventi. Vieni prisiglaus pas gimines, o kitiems teks apsigyventi palapinėse... Vokietijos vyriausybė jau yra išleidusi devynis milijardus dolerių už rusų kariuomenės perkraustymą ir taipgi už grįžtančiams naujų butų statybą Rusijoj, Ukrainoj, Karaliaučiuje ir Gudijoje. Tačiau jau paaiškėjo, kad jų bus per mažai. Nujausdamas skurdžią karių ateitį, generolas Burlakov davė suprasti, jog grįžtančiams bus leidžiama parsivežti „suvėnry“.

Griebk, kas tik papuola

Tas pats generolas paryškino, kad karių, pavyzdžiui, iškasęs ir parsivežęs namo vieną cementinį stulpą, galės jį išmainyti į ... penkis kiaušius. Taigi, grįžtantieji namo, ūmai ėmėsi darbo. Iš karių buvo plėšiamos durys, langų rėmai, tualetai, vamzdžiai, elektros laidai, kištukai (outlets) ir t.t. Vienu atveju buvo išardytos visos karinio aerodromo, po 3000 svarų sveriančios, cemento plokštės ir pakrautos į vagonus plačiojo tėvynės. Vokiečiai teigia, kad okupacinė kariuomenė paliko 3,000 sklypų, kurie yra prisunkę įvairių nuodingų chemikalų, tepalų, žibalo, ar benzino užteršimais. Reikės daug vėlyvų, kad visa tai nepatektų į vandens telkinius žemėje.

Sudiev Latvijai ir Estijai

„New York Times“ toliau rašo, kad pagaliau, po ilgų ir

ku. Sodindavome bulves, jos užaugdavo didelės, didelės ir labai skanios.

Plukdomė medieną

Vieną vasarą mes, 5 merginos, atsidūrėme Sibiro gamtos prieglobstyje pusantro mėnesio, nes dirbome miško medienos plukdomo darbuose. Lydėjome medienos rastus upe Suiga, kuri bėgo, skubėjo taigos miškais ir Nibegą. Kiek prisimenu, tai nepakartojamo grožio gamta, bet tas grožis ledinis, skirtas ne man. Mes buvome ne laisvi — vergai, mes neturėjome Tėvynės. Lietuva buvo mirazas, kažkas viliojančio, paslaptingo.

Miško medienos plukdomo darbai prasidėjo anksti pavasarį, kol upės patvinusios. Medieną iš „stabelių“ ridendavome į upę. Šis darbas buvo sunkus, bet gerai apmokamas. Mūsų šeima jau nebeturėjo pinigų, tai tas darbas buvo išsigelbėjimas. Kaip rašiau, kad mūsų trėmimas, beje paskutinis, buvo vienas laimėjusių, nes badauti neteko. Sunkiausias buvo pirmas pavasaris, kai dirbome miškų pludymo darbuose. Turėjome duonos, aliejaus ir svogūnų, tai dar ne badas. Medieną plaukė pasroviui, bet upėje susidarydavo kamščiai. Laisvai ir greit bėgiodavome upę rastų paviršiumi. Taip pašalindavome kamštį — medienos susigrūdimą, su kabliu ant ilgo medinio koto. Medieną lydėjome apie 60 km palei upes taigos miškais. Prie Kėtės žiočių rasta buvo surišami ir kateriais gabenami į paskyrimo vietą. Giliau miške, nuo Nibegos kranto pastebėjome kažką judant. Smalsumo vedamos, užsukome pasižiūrėti. Tai buvo astiakų (laukinių vietinių gyventojų) šeima. Labai jau paprastas jų gyvenimo būdas, vos vos susikabėję rusiškai. Pastebėjome naują gimį, susuktą skudurėliuose ir gulintį vygėje, kuri

LIETUVOS ATEITIES POLITINĖS PROBLEMOS

VYTAUTAS ŠEŠTOKAS

Š.m. rugpjūčio 31 dieną Rusijos kariuomenė apėjo Vokietiją, Estiją ir Latviją. 50 metų trukusį šių valstybių karinę okupaciją baigėsi. Kaip žinome, Rusijos kariuomenė išėjo iš Lietuvos prieš metus laiko — taip pat rugpjūčio 31 d.

Didesnio pobūdžio kariuomenės išvykimo ceremonijos vyko Berlyne, kur nuvykęs B. Jelcinas su Vokietijos prezidentu H. Kohl pasakė kalbas ir pažymėjo šį istorinį reikšmės įvykį. Jokių oficialių kariuomenės išleistuvių nerengė Estija ir Latvija.

Estijos prezidentas Lennart Meri, prieš trejus metus, pasižadėjo negerti nei vieno gurkūnio šampano, tol, kol Rusijos kariuomenė neapleis Estijos. Rugpjūčio 31 dieną jis viešai išgėrė taurę šampano ir pažymėjo, kad ši diena yra pabaiga liūdniausio Estijos istorijos laikotarpio.

Rusijos nutarimas išvesti kariuomenę iš šių trijų valstybių buvo padarytas prieš metus laiko.

Lietuvių ir kitų baltiečių veiksniai Amerikoje dar prieš keletą mėnesių rašė memorandumus ir rinko parašus, siųdami į Vašingtoną ir prašydami pagreitinti kariuomenės atitraukimą.

Deja, šios pastangos nedaug padėjo, nes tai buvo Rusijos globalinės politikos tikslas, jau iš anksto susitarus su Amerika. Tačiau Rusijos karinės strategijos analistai į šį kariuomenės

sunkių derybų, okupacinę kariuomenę išsikraustė iš Latvijos ir Estijos. „Nuo šiandien Estija jau yra laisva nuo svetimos kariuomenės. Tai buvo liūdniausias laikotarpis mūsų istorijoj“, — pabrėžė Estijos prezidentas Lennart Meri. Bažnyčiose vyko padėkos pamaldos, kitur žmonės ėjo į džiaugsmo susirinkimus, o vakare padangėje plieskė žvaigždžių fejerverkai.

Daug rusų buvo kupini pyktio ir neapykantos, kad buvo priversti palikti savo laivyno bazes Taline ir Latvijos Skrudnoj. Ant pastatų sienų didelėm raidėm buvo rusiškai prikeverzota: „Mes vėl sugrįšime!“. Maskvoje užsienio reikalų ministerijos pareigūnas Krylovas išpėjo, kad Rusija panaudos politinį, moralinį ir ekonominį spaudimą, jei Baltijos kraštuose bus skriaudžiami pasilikę rusakalbiai... O tie „skriaudžiamieji“ užsirūšino todėl, kad dabar iš jų reikalaujama pramokti latviškai, estiskai arba lietuviškai.

atitraukimą žiūri iš kitos perspektyvos taško.

Jie jau dabar baiminasi, kas apsaugos palikusius rusus Estijoje ir Latvijoje. Žinoma, jų dalis yra ir Lietuvoje. Tie patys rusų kariniai strategai daugiau nesijaudina dėl Amerikos grėsmės, bet patys jau dabar grąšina grįžti atgal į Baltijos kraštus.

Rusijos krašto apsaugos ministras gen. Pavel S. Grachev pareiškė, kad tie kraštai yra rusų gyvybinis interesas ir todėl, esant reikalui, „mes vėl peržengsime jų sieną“. Rusijos karinis strategas Estafiejavas pareiškė, kad vieną dieną reikės visus baltiečius nušluoti į jūrą.

Grįžtant į Lietuvą, reikia pažymėti, kad didžiausia rakštis jai yra Karaliaučiaus kraštas ir nuolatinis kariškas tranzitas į jį yra per Lietuvos teritoriją. Faktiškai jau dabar ten yra „Trojos arklys“, nors tam tikra dalis Lietuvos valdžios pareigūnų to nenori pripažinti.

Lietuvos spaudoje randamas idomus faktas, kad nors oficialiai paskutinis Rusijos kariškas turėjo palikti Klaipėdą, praėjusių metų rugpjūčio pabaigoje, bet Rusijos ginkluotų pajėgų karininkų, tarnaujančių savo šalies kariuomenėje, kaip anksčiau, taip tebėra Klaipėdoje ir šiandien. Dalis tų karių reguliariai važinėja iš Klaipėdos į Karaliaučiaus sritį ir tarnybą — į Rusijos karinius dalinius.

Karininkų dokumentuose yra antspaudos, kad šis karinis dalinys dar tebėra dislokuotas „Lietuvos SSR“. Jie Lietuvoje jaučiasi kaip namie, nors nuo oficialaus kariuomenės išėjimo praėjo vieneri metai. Lietuvos valstybės saugumo departamento generalinis direktorius Jurgis Jurgelis pareiškė nenorą, kad visi šie faktai būtų paskelbti viešai.

Rusų karių važinėjimas per Lietuvą sudaro pavojų, — pareiškė seimo valstybinio saugumo komiteto narys Arvydas Ivaškevičius. Jeigu Rusijos piliečiai iš Klaipėdos važinėtu dirbti civilinį darbą, būtų kita kalba. Bet kai važinėja girkluoti rusų karininkai, atsiranda potencialus pavojus ir Lietuvai.

Tačiau svarbiausias veiksnys yra Karaliaučiaus sritis. Jeigu Lietuvos vyriausybė nesugebės šio reikalo tinkamai išspręsti arba pasiduos Rusijos spaudimui, tol ir Lietuvai tebegresia pavojai vėl būti okupuotai.

Jeigu tas įvyks, netikėkime, kad Amerika mums ateis į pagalbą. Praeitį parodė, kad kamai alyvos ar kitų būtinų vakariečiai laikinai patriukš-

Rožės ir dygliai „Draugo“ gimtadieniui

Nors oficialus „Draugo“ gimtadienis buvo šių metų liepos 25 d., tačiau tuo metu ypatingesnių iškilmių neruošta. Šventė nukelta dviem mėnesiais vėliau — į rugsėjo 25 d., sekmadienį, kai pareigingasis mūsų dienraščio renginių komitetas ruošia „Draugui“ gimtadienio pokylį Čikagos Martinique salėje.

Idomu, kad „Draugo“ sukaktį šilčiausiai paminėjo Lietuvos žiniasklaida — ne vien spauda, bet ir televizija, ir radijas. Buvo sveikinimų, ilgesnių ar trumpesnių straipsnių ir gražių linkeimų. Ypač nepagalėjo vietos „Valstiečių laikraštis“, net dviejose laidose (liepos 23 ir 26 d.) išspausdins straipsnius, iliustruotus nuotraukomis. Labai teigiamai sukaktį paminėjo „Literatūra ir menas“ (rugs. 6 d.) pokalbyje su buvusiu „Draugo“ šeštadienio priedo redaktorium poetu Kaziu Bradūnu. Net „Europos lietuvis“ (rugs. 6-12 d.) išspausdino straipsnį, pavadintą „Čikagos „Draugui“ — 85“. Džiugu, kad tėvynėje atkreiptas dėmesys į vienintelio dar išlikusio užsienio lietuvių dienraščio garbingo amžiaus sukaktį.

Nors Lietuvoje skaitytojų palyginti nedaug turime — šiek tiek per 200 — bet visi gautantieji dienraščio laukia domisi, jo nekantriai laukia ir dalinasi su negaunantieji. Kadangi daugiausia „Draugas“ siunčiamas mokykloms, bibliotekoms ir kitoms institucijoms, kur jį gali skaityti nemažai žmonių, tad ir skaitytojų skaičius neapribojamas siunčiamų egzempliorių skaičiumi. Malonu pabrėžti, kad didžioji dalis į Lietuvą siunčiamų „Draugų“ ten patenka geraširdžių mūsų skaitytojų Amerikoje dėka. Jie užsako dienraštį giminėms, pažįstamiems ir net visai nepažįstamiems, kad tautiečiai tėvynėje turėtų progą susipažinti su čionykščiu lietuvių gyvenimu bei nuotaikomis. Žinoma, kad šios „pamokos“ yra nepaprastai efektingos.

„Draugo“ puslapiuose galima pastebėti vieną kitą sveikinimą iš čia esančių organizacijų, bet kariauti. Būkime realistai: Lietuvos ateitis yra miglota ir jos nepriklausomybė yra trapi.

pastebėti vieną kitą sveikinimą iš čia esančių organizacijų, bet

karauti. Būkime realistai: Lietuvos ateitis yra miglota ir jos nepriklausomybė yra trapi.

kažkaip pasigendame didesnio dėmesio tokiam svarbiam įvykiui užsienio lietuvių gyvenime. Juk ne kasdien lietuviškas laikraštis sulaukia 85-jo gimtadienio, juo labiau, kad šiuo metu tik tą vieną dienraštį teturime.

Tiesa, kai kurie Amerikos lietuvių laikraščiai labai mėgsta minėti „Draugo“ vardą ir cituoti jo redaktorių žodžius kone kiekvienoje laidoje. Bet ne sveikinimo ir kolegiško širdingumo tikslu jie rašo, o ieško „kabučių“, kad tuo būdu galėtų patraukti skaitytojus. Manome, jog tokios užuominos yra gera reklama „Draugui“, nes tariamos mūsų „nuodėmės“ tikrai sužadina skaitytojų smalsumą ir jie patys nori pasiskaityti „Draugą“, pamatyti, dėl ko anie redaktoriai ar bendradarbiai taip „putoja“.

Skaitytome tuos straipsnius ir mes. Deja, jie neišsukia siekiamos reakcijos. Čia kaip toj mūsų liaudies pasakoj: „Kas rėkia, tegul rėkia, o mes sau tolyn važiuojame...“ Jeigu tie mūsų kolegos neranda kitos medžiagos, ką gi, Dieve, jiems padėk, o mes turime per daug darbo, kad su jais į ginčus ar polemikas įsileistume. Iš tikrųjų, kai niekas „Draugo“ kurį laiką „aštriomis šukomis nešukoja“, mes lyg nusimename — nejaugi nepavyko nusikaltusi?

Dr. Leonardas Šimučio dėka gavome pluoštą puikios istorinės medžiagos iš penkiasdešimtojo „Draugo“ gimtadienio. Tuomet dienraštį redagavo jo tėvas, Leonardas Šimutis. Rytų trumpai pažvelgsime, su koku šviesiu džiaugsmu lietuvių visuomenė, spauda ir net Čikagos kiti etniniai laikraščiai sveikino „Draugą“, sulaukusį 50 metų amžiaus. Tikime, kad tos istorinės mūsų dienraščio gyvenimo nuotrupos bus visiems įdomios. Juk „Draugo“ istorija — visų lietuvių istorija, ne vien tu, kurie nuo 1909 m. gyveno Amerikoje, bet taip pat visų įvykių, susietų su Lietuva, su visu pasauliu. Tai neišsėmiami medžiagos aruodai, kurių lobiais dažnai naudojasi žmonės, ieškantys įvairios informacijos „Draugo“ archyvuose.

VIENOS ŠEIMOS ISTORIJA

DANUTĖ GALVANAUSKAITĖ-PLIUPELIENĖ

3

LZU-20. Gyvenome barake, 8 kv. metrų kambaryje. Tai buvo tikras blakynas. Tėytė dirbo staliaus darbus, gamino didžiules roges žiemą medienai iš miško vežti traktoriais. Mamutė tvarkė namų ūkį, nes buvo didelė šeima, 7 žmonės. Žiemą kartais reikėdavo kasti sniegą nuo važiuojamos kelio dalies. Vėliau turėjome atskirą namuką, pasistatėme tvartuką, kuriame tilpo karvė ir paršiukas. Už kelių žingsnių čiurleno Suiga. Sunkiau buvo su šienų. Pagrioviais augo reta žolė, o šienauti galėjome tik šeštadieniais po pietų ir sekmadieniais. Nupjautą ir išdžiovintą šieną sunešdavome į kupetas, kur šieną rogėmis atsiveždavome. Teko ir vasarą vežti šieną arkliais. Vieną vasaros sekmadienį Mamutė ir aš grėbėme pagrioviuose šieną. Staiga sušnyptė gyvatė ir Mamutė įkando į koją. Persigandusi, skubėdama tempiau Mamutė 8 km į namus, į mūsų kaimelį pas felčere, kuri suteikė pirmąją pagalbą.

Apie 1955 metus mes jau turtingai gyvenome. Mamutė valdiško darbo nerekėjo dirbti. Laikėme paršiuką, kurį aš pirkau už 35 km kolūkyje ir nešiau į namus kuprinėje per tas balas. Mes, jaunimas, dirbome miškų pramonėje. Mišką kirsdavome 10 km giliau taigoje, todėl nuveždavo ir parveždavo mus iš darbo ant didelių rogių sustvintame namuke, kurį traukė galingas traktorius. Tai buvo Sibiro taksis. Vasarą mišką kirtome arčiau namų. Į darbą eidavome pėsčiomis 6 km, o apdirbtą medieną prie upės veždavo „motovozais“ geležinkelio

ku. Sodindavome bulves, jos užaugdavo didelės, didelės ir labai skanios.

Plukdomė medieną

Vieną vasarą mes, 5 merginos, atsidūrėme Sibiro gamtos prieglobstyje pusantro mėnesio, nes dirbome miško medienos plukdomo darbuose. Lydėjome medienos rastus upe Suiga, kuri bėgo, skubėjo taigos miškais ir Nibegą. Kiek prisimenu, tai nepakartojamo grožio gamta, bet tas grožis ledinis, skirtas ne man. Mes buvome ne laisvi — vergai, mes neturėjome Tėvynės. Lietuva buvo mirazas, kažkas viliojančio, paslaptingo.

Miško medienos plukdomo darbai prasidėjo anksti pavasarį, kol upės patvinusios. Medieną iš „stabelių“ ridendavome į upę. Šis darbas buvo sunkus, bet gerai apmokamas. Mūsų šeima jau nebeturėjo pinigų, tai tas darbas buvo išsigelbėjimas. Kaip rašiau, kad mūsų trėmimas, beje paskutinis, buvo vienas laimėjusių, nes badauti neteko. Sunkiausias buvo pirmas pavasaris, kai dirbome miškų pludymo darbuose. Turėjome duonos, aliejaus ir svogūnų, tai dar ne badas. Medieną plaukė pasroviui, bet upėje susidarydavo kamščiai. Laisvai ir greit bėgiodavome upę rastų paviršiumi. Taip pašalindavome kamštį — medienos susigrūdimą, su kabliu ant ilgo medinio koto. Medieną lydėjome apie 60 km palei upes taigos miškais. Prie Kėtės žiočių rasta buvo surišami ir kateriais gabenami į paskyrimo vietą. Giliau miške, nuo Nibegos kranto pastebėjome kažką judant. Smalsumo vedamos, užsukome pasižiūrėti. Tai buvo astiakų (laukinių vietinių gyventojų) šeima. Labai jau paprastas jų gyvenimo būdas, vos vos susikabėję rusiškai. Pastebėjome naują gimį, susuktą skudurėliuose ir gulintį vygėje, kuri

pakabinta ant medžio šakos. Jų trobelytė pastatyta ant „vištos kojų“ — silpna.

Neprisimenu, kurių metų vasarą gyvenome 10 km nuo LZU-20 taigoje. Mūsų barakas buvo pastatytas ant šniokščiančio upelio Sadžik kranto. Čia jau buvo laisvau ir kultūringiau gyventi. Jurgis mėgo medžioti. Rudenį kurtiniai jau buvo nusipenėję, todėl visus medžiotojus viliojo taiga. Vieną popietį Jurgis išėjo ir negrįžo.

Nesugrįžo antrą, trečią dieną. Jis ilgai klaidžiojo, ėjo vis gilyn ir gilyn į taigą. Priėjo pelkes. Grįžo atgal. Ištaisė guolį ir nakvojo. Valgė uogas ir nušautą paukščio žalią mėsą. Buvo įlipęs į aukščiausią pušį, gal pamatys kaimelį, bet aplink ošė tik medžių viršūnės. Meškų nesutiko. Ketvirtą dieną eidamas, pastebėjo vos įžiūrimą takelį. Tas takelis vedė į platesnį taką. Tai buvo naktinis besiganančių arklų takas. Sibire arkliai nakčiai buvo paleidžiami į taigą, kur jie patys ganydavosi. Jiems priekalo rišdavo varpelius. Varpelių skambesys rodė kryptį, kur ganosi arkliai. Tas arklų takas išvedė į kelią, kuris buvo ruošiamas ateinančios žiemos apdirbtai medienai išvežti. Jurgis, jau eidamas taku, išgirdo traktoriaus ūžimą. Širdis suvirpėjo, nukrito džiaugsmo ašara, išėjo gyvas iš klaukams paklydimo taigoje. Ir taip ketvirtos dienos popietėje pamatėme vos gyvą ateinantį brolių. Tuoj prisistatė felčeris, davė išgerti raminančių vaistų. Vėl kartu su mumis-mūsų muzikantas, mūsų linksminotojas. Juk visus Sibiro metus mus lydėjo muzika, brolio muzika. Dar šiandien skamba ausyse „Amūro bangos“ ir kiti muzikiniai kūriniai.

1953 m. kovo 5 d. mirė Stalinas. Grįžusios iš darbo, sužinojome apie generalisimo mirtį. Ta proga su draugėmis nuėjome į pirtį ir puikiai sušokome džiaugs-

mo šoki. Šokome be muzikos, nes džiaugsmas buvo mūsų muzika.

Galime grįžti į Lietuvą

Apie 1954 metus išėjo isakas, kad nepilnamečiai, pradėdant 1938 metais gimusiai, reabilituojami, todėl jie galėjo grįžti į Lietuvą. Visi vaikai buvo surinkti ir vos spėjo paskutiniu garlaiviu išplaukti į Tomską, nes žiema buvo čia pat. Į laimingųjų tarpą pakliuvo ir mūsų sesuo Valytė. Vaikų kelione rūpinosi, tremtinys — ukrainietis. Palydėjo iki Tomsko ir, nupirkęs bilietus, susodino į traukinį, palinkėdamas visokeriopos sėkmės būsimajame gyvenime.

Kaune sesutės niekas nepasitiko, nes neturėjo žinios apie jos atvykimą. Ilgai klaidžiojo, kol surado Biržų gatvėje gyvenantį brolių Juozą. Iš Kauno nuvažiavo į Biržus pas dėdę. Ten baigė vidurinę mokyklą.

Vieną vasarą atostogų metu plaukiau garlaiviu į Tomską. Atidurbau šiaurėje trejus metus, atostogų priklausė 3 mėn. Tomske sugalvojau nueiti į srities komendantūrą ir paprašyti leidimo aplankyti Lietuvą. Pasirodo manęs būta drąsios. Ir aš nueėjau. Didingi rūmai. Ėjau ilgai, kilimais išklotu koridoriumi ir pakliuvau pas viršininką. Prisimenu, kad jis buvo karštkis ir jo antpečiuose blizgėjo didelės žvaigždės. Pasikalbėjome. Mano dideliu nustebimui, sutiko duoti leidimą. Rytą dieną jau turėjau rankoje dokumentą ir skubėjau į stotį, į traukinį „Tomsk.-Kaunas“ per Maskvą. Maskvoje iš Kazanės geležinkelio stoties važiauvau takais į Baltarusijos geležinkelio stotį. Kokia ji didinga, bet kartu ir klatinga Maskva.

(Bus daugiau)

Lietuviai esame visi —
Lietuvių Fonde ar esi?

14911 127th STREET
LEMONT, IL 60439
Tel.: 708-257-1616
Fax.: 708-257-1647

LIETUVIŲ FONDAS LITHUANIAN FOUNDATION

VASARA LIETUVOJE

Lietuvių fondo pirmūnas dr. Antanas Razma šią vasarą du mėnesius praleido Lietuvoje. Pradedant Dainų ir šokių švente, PLB atstovų suvažiavimu Anykščiuose, Ateitininkų kongresu, priėmimais pas Lietuvos valdžios pareigūnus, dr. A. Razmos keliai vingiavo ne tik į gimtinę Žemaitijoje, bet ir per visą Lietuvą. Lietuvių fondo valdybos pavedimu, jis žvelgė į dabartinę Lietuvos gyventojų būtinę padėti, krašto dvasinę ir ekonominę būklę, saulutei kepinant iš žydrios padangės, kuri neatsispindėjo tautiečių veiduose nei širdyse. Grįždamas aplankė, apžiūrėjo Lietuvių fondui Berlyne paliktus rūmus ir savo studijų miestą — Tiubingę. Užklauskėm dr. A. Razmos apie jo viešnagės išspūdžius.

Dr. Antanas Razma.

— Kokį išpūdį paliko Dainų ir šokių šventė?

— Neužmirštama. Keliolika tūkstančių dainininkų, šokėjų, muzikantų iš Lietuvos ir viso pasaulio sujungė užsienio lietuvių su tautos kamieniu bendrai, didingai šokių ir dainų šventę demonstracijai, kuri tęsėsi keturias dienas.

Pirmą dieną, didžiulė tautiečių minia iš užsienio ir krašto džiaugėsi ir kėlė ovacijas programų atlikėjams Dainų šventės atidaryme Kaune, Dainų slėnyje.

Be tautinių šokių ir dainų pasirodymų, per šias dienas buvo ir daugiau muzikinių, parodinių, literatūrinių, bažnytinių programų su bendru šūkiu — „Viena tauta — viena kultūra“.

— Kas buvo pasiekta PLB konferencijoje Anykščiuose? Ar ji pasisekė?

— Anykščiuose, poilsio namuose („Silelis“), vykęs PLB kraštų atstovų suvažiavimas birželio 30 - liepos 4 d., kuriame dalyvavo ir LR ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius, laikau pasisekusiu ir tokiu suvažiavimu reikėtų daryti bent kas du metus.

Sibiro, Australijos, JAV, Kanados, Lenkijos, Ukrainos, Latvijos, Estijos ir daugybė kitų kraštų LB atstovai dalinosi tarpusavyje laimėjimais ir problemomis. Kiekvieno veikėjo pasiūlymas lietuvių bendrijai kaimynams buvo suvaidinamas, o Lietuvos atstovai dalinosi tarpusavyje laimėjimais ir problemomis. Kiekvieno veikėjo pasiūlymas lietuvių bendrijai kaimynams buvo suvaidinamas, o Lietuvos atstovai dalinosi tarpusavyje laimėjimais ir problemomis.

Kai kalbėjau su Maskvos lietuvių mokyklos „Šaltinėlis“ direktore Solveiga Valatkaite ir Rusijos lietuvių bendrijos pirm. Nijole Martiniuk, buvau džiaugsmingai nustebintas, kad tos dvi pasiūlytos lietuvių valdžios vadovauja pavyzdinčiai lietuvių mokyklai ir sugeba iš kuklių lietuvių (ir rusų) pajamų surinkti pakankamai aukų privačios mokyklos išlaikymui.

Žinoma, lietuvių iš buvusių Sovietų okupuotų respublikų tikisi ir laukia finansinės paramos iš Lietuvos Respublikos ir taip pat iš PLB.

— Koks išpūdis iš susitikimų su Lietuvos valdžios pareigūnais? Ar jie domėjosi Lietuvių fondu?

— LB-nės vadovaujantieji asmenys susitikime su prez. Algirdu Brazausku, vėliau su ministru pirm. Adolfu Šleževičium.

Atsakymai į visus klausimus (kad ir nemalonius) yra bendri, dažnai diplomatiški ir galima įvairiai interpretuoti. Jie abu sugeba, kad ir mažiausius valdžios laimėjimus — padidinti, o didžiausius nepasiekimus labai sumažinti.

LR valdžios ir LDDP opozicinės partijos seime yra suskilusios, neturi visiems priimtino vado. Jeigu tokia padėtis bus ateinančiuose savivaldybių, seimų ir prezidento rinkimuose, LDDP vėl liks stipriausia partija.

LR valdžios opozicija beveik visada niekina LR vyriausybės politiką, bet nepristato savo praktiškos, priimtinos politikos, kurią tautos dauguma remtų.

Su referendumo rinkimų rezultatais dešinioji opozicija pasirodė neraiški, nutolusi nuo tautos daugumos galvosenos.

Lietuvių fondui dėkingi ir labai susidomėję yra Kultūros ir Švietimo ministerijų darbuotojai. Teko kalbėtis su Kultūros ministro pavaduotoju Vytautu Balčiūnu (ministras Dainius Trinkūnas buvo išvykęs), nauju Švietimo ministru Vladislavu Domarku, kuris buvo ką tik grįžęs iš Pietų Korėjos, kurios švietimo sistema jį sužavėjo. Kultūros ir švietimo darbuotojai labai skundžiasi sumažintu biudžetu ir kad vyriausybė vėluoja su išmokėjimais.

Jie visi laukia didesnės paramos iš Lietuvių fondo ir kitų užsienio lietuvių finansinių šaltinių.

— Ar Lietuva jau pajėgi teikti finansinę paramą užsienio lietuvių švietimo, kultūros, spaudos ir tautinio išlikimo institucijoms, ar šią paramą vis dar turi išvermingai testuoti Lietuvių fondas?

— Labai aišku, kad Lietuva dar ilgai bus nepajėgi finansiskai remti užsienio lietuvių švietimo, kultūros, spaudos ir lietuvių išlikimo institucijas. Užsienio lietuvių turės patys apsirūpinti, o Lietuvai fondas bei panašūs kiti fondai privalo likti stipriausios finansinės jėginės lietuvių bendrijos darbu.

— Ar Ateitininkų federacijos kongresas buvo skirtas tuštumos užpildymui, moralės atstatymui ir veiklos išplėtimui Lietuvos jaunimo tarpe, ar daugiau globalinei organizacijos veiklai?

— XII Ateitininkų kongresas vyko tuoj po Pasaulio Lietuvių kongreso, kurio metu Lietuvos atskirų vietovių buvo daug. Vadovai ir jaunimas — idealistiškas, mato dabartinės Lietuvos problemas, bet žiūri į ateitį viltingai. Reikėtų koncentruotis į mokyklų, universitetų, parapijų jaunimo organizacijas (ateitininkus, skautus ir kitus), per kurias bus galima tautą

grąžinti į normalias moralines vėžes.

Šiame Ateitininkų kongrese buvo išrinktas federacijos vadas Juozas Polikaitis ir taryba, jungianti tautos ir užsienio ateitininkus. Iki dabar Lietuvos ir užsienio ateitininkai veikia pavyzdinčiai ir vieningai.

— Keliaujant per Lietuvą, kas Jus labiausiai džiugino, kas labiausiai skaudino?

— Džiugino, kad tautos dauguma žiūri viltingai į ateitį. Nors problemų yra daug, bet laisvas ir kūrybingas lietuvis laisvoje valstybėje suras kelią išbristi iš didelių sunkumų. Visi sutinka, jog reikia budėti, kad dabartinė valdžia nepradėtų siaurinti trapią dabartinę Lietuvos demokratiją.

Labiausiai skaudino menka pensininkų alga — nuo 80 iki 120 litų, o kukliam pragyvenimui būtina reikia bent 250 litų mėnesiui.

Pensininkai, kurie neturi giminių užsienyje ir negali turėti bei prižiūrėti savo daržų, gyvena labai skurdžiai. Jų gali būti tarp 15-20%. Tuo tarpu nesuvaldoma mafija su jai tarnaujančiais žmonėmis gali siekti iki 10-15% tautos, gyvena labai gerai ir nesiskaito su pinigais.

Likusi tautos dalis, jei dirba du šeimoje, ar turį giminių kaimuose, gyvena pusėtinai. Badaujančių Lietuvoje nėra. Elgetų prie bažnyčių ar gatvės mačiau tik keliolika.

Krautuvėse yra visko, tik reikia turėti pinigų: ir geresnės, ir užsienio prekės gana brangios.

— Kokios nuotaikos lydėjo Berlyne ir buvusių studijų mieste?

— Berlynas gražus miestas su daugybe parkų, mažų ežerėlių, plačiomis gatvėmis bei daugybe medžių, gyvų kultūrinių gyvenimų.

Buvau Berlyne, pasiryžęs apžiūrėti gerame kvartale Lietuvių fondo namą, kurį padovanojo didelis filantropas Mykolas Žilinskas. Jo vardu yra pastatytas išpūdingas Žilinsko muziejus Kaune, kuriame eksponuojami jo dovanoti muziejui vertingi paveikslai.

Aplankiau Tiubingę savo „alma mater“, kur baigia medicinos mokslus. Čia po Antrojo pasaulinio karo studijavo apie 300 lietuvių, kurie tęsė Kauno universitetą tradicijas su studentų korporacijų atgaivinimu, audringu jaunatvišku gyvenimu. Tiubingenas labai padidėjęs, sumodernėjęs, universitetas išsiplėtęs. Neužmiršau aplankyti senelių namuose savo gerą vokiečių šeiminkę. Vokietijoje senelių namai pavyzdinčiai tvarkomi.

Taip pat trumpai buvau sustojęs Londone, kuriame per 2,000 metų britai yra sukaupę milžiniškus kultūrinius lobynus muziejuose, bažnyčiose, universitetuose, pilys ir kitur.

— Kuo dar domėjotės Lietuvoje?

— „Dienovidžio“ redaktorė Aldona Žemaitytė labai mane ragino nuvažiuoti į Dzūkijos valstybinį parką, Varėnos rajone ir pamatyti pietų Lietuvos partizanų vado pulk. Juozo Vitkaus-Kazimieraičio buvusią slėptuvę, apie kurią rašo savo atsiminimuose ir Adolfas Ramanauskas-Vanagas. Ten mane nuvežė Aldonos Žemaitytės vyras Antanas.

Ta slėptuvė (dabar jau apgruvisi ir rasti įklime giliai į žemę) slėnio atkalnėje, kur apačioje bėga iš šaltinių upelis, neužšalanti žiemomis metu. Bunkerio dydis — kaip nemažas kambarys, kuriame buvo 4-5 partizanų vadų buveinė su radijo priimtuvu, rašomąja mašinėle ir spausdinimo priemonėmis. Iš čia buvo siunčiami partizanams įsakymai-nurodymai ir spaudiniai.

Partizanų vadai ir ryšininkas išėdavo ir grįždavo tuo upeliu

VISŲ LAUKIA ŠAUNUS LIETUVIŲ FONDO BALIUS

Kaip ir kasmet, rugsėjo ir spalio mėn. Lietuvių fondas skelbia aukų bei narių vaju, o jo sėkmingai pabaigai atšvęsti yra ruošiamas ir šaunus pokylis. Šiais metais Lietuvių fondo metinis pokylis įvyks šeštadienį, spalio 29 d., Pasaulio lietuvių centre, Lemonte.

Daugelį metų Lietuvių fondo puotos būdavo rengiamos Martine banketų salėje, Čikagoje. Šiemetinis pokylis pirmą kartą bus rengiamas savaime, lietuviškame centre, Lemonte.

Pereitų metų gale Lietuvių fondas savo įstaiga iš Čikagos perkėlė į erdvesnes ir patogesnes patalpas Lietuvių centre Lemonte. Čia vyksta daugelis lietuviškų renginių, o aplink, pietvakarinėje dalyje, yra apsiųsytas taip pat gausiai lietuvių. Lietuvių centro pobūvių salė turi daug gerų pusių: ji yra erdvi, talpina be spūsties per 300 svečių, patogūs stalai, be suspaudimo patogiai galima susėsti po 10 žmonių. Tad ir šio pokylio svečiai yra prašomi stalus užsisakyti 10-čiai asmenų, jei pageidautų turėti visą stalą.

Prie gerų salės pusių reikėtų priskaityti ir didesnę salės plotą šokimui, kas banketų salėse paprastai būna apverktinai sukimšta. Kas tai yra net prasišaukė, esą pas mus nebėra šokėjų. Ogi žiūrėk, kai trinkelė polką, taip ir miklina visi kojas. Kas yra dalyvavęs baliuje Lemonte sutiks, kad čia pasisekė galima geriau, kaip bet kur ir alkūnėmis trintis nereikia. Svečius linksmins ir gros Sauliaus Gylis „Žiburio“ šokių kapela.

Lietuvių fondo vadovybė užtikrina, kad salės papuošimas bus be priekaištų. Į salę puošimo darbus įsijungs LF valdybos nariai Ramona Steponavičiūtė, Lina Žlobienė, Vaclovas Momkus ir daug kitų.

Jau nuo 6:30 val. v. ankstyvesniai svečiai bus vaišinami gėrimais bei įvairiais Aldonos Soliūnienės patiektais skanumynais.

Pazymėtina, kad pokylis metu vyks dailininko Domaičio paveikslų paroda. Paveikslų rinkinys yra sutelktas Pasaulio lietuvių centre. Čia jiems yra įrengtos atitinkamos patalpos su pritaikyta oro temperatūra.

kilometrą ar daugiau, tokiu būdu užmaskuodami savo pėdas ir šunes negalėdavo atsekti vasaros ar net žiemos laiku.

Prie bunkerio priėjimas labai sunkus, reikia eiti 3-4 km pėsčiam ar per pelkes, miškus ir slėnius, todėl tą bunkerį KGB, kad ir su niekšų striub pagalba, negalėjo atrasti, nors sovietų valdžiai buvo aišku, kad kažkur Dūkijoje toks partizanų vadų centras-bunkeris egzistuoja.

Prie to bunkerio mus nuvedė Henrikas Gudavičius, botanikas-biologas, girininkas ir Dūkijos valstybinio parko prižiūrėtojas. Jo žmona — rašytoja.

Yra planuojama ir laukia 1-2,000 dol. paramos iš užsienio lietuvių, kad būtų galima šį bunkerį atstatyti, kaip muziejinių palikimą.

Apie Kazimieraičio legendą gražiai rašo Henrikas Gudavičius ir Feliksas Žemulis „Naujajame Dienovidyje“, Nr. 6, 1994 m. vasario 11 d. Pats Kazimieraitis — pulk. lt. Juozas Vitkus, žemaitis, buvo Žaliamiškyje 1946 m. liepos 12 d.

Pabaigoje reikia paminėti, kad lankiausi Klaipėdos muziejuje (paveikslų galerija), kuriame yra įrengti šeši kambariai ir papuošti daugybe Prano Domaičio paveikslų. Ant sienos iškabinta lenta su užrašu, kad tai Lietuvių fondo padovanoti Prano Domaičio paveikslai.

Kalbėjosi Br. Juodelis

Tik rinkiniai paveikslai bus iškabinti apžiūrėjimui, nes LF rinkinyje yra per daug paveikslų, kad juos visus būtų galima visuomenei parodyti.

Jau minėjome, kad šis pokylis bus lyg LF rudens vajuos sėkmingas užbaigimas. Paprastai kasmet jis būna gausus svečiais ir nuotaikingas. Šiais metais, kaip ir anksčiau, kas įstos vajuos mėnesiais į Lietuvių fondo narius su bent šimto dolerių įnašu, gaus vieną pakvietimą į balių nemokamai. O taip pat ir papildžiusieji savo įnašus bent šimtu doleriu, galės gauti veltui irgi vieną pakvietimą. Tai būtų nors ir nedidelis padėkos ženklas dosniesiems Lietuvių fondo derliaus rinkėjams. Šiaip, įskaitant viską — vakarienei ir gėrimus, pokylio bilieto kaina vienam asmeniui yra 35 dol. Tikimasi sulaukti gausaus būrio studijuojančio jaunimo, nes puotos metu jiems bus įteiktos stipendijos, kurias pereitą pavasarį LF pelno skirstymo komisija paskyrė.

O dabar truputį apie patį LF vaju. Kad šių metų LF vaju būtų sėkmingas, ypač svarbu pritraukti į jį kuo daugiau naujų narių. Daugelis vyresniosios kartos asmenų jau seniai yra įrašę savo šeimas į Lietuvių fondo, bet yra dar daug, kurie vis dvejopa ir laukia lyg geresnės dienos, ar šiaip tolyn nustumia patį reikalą, kol viskas aprims: pasibaigs vajai ir pati idėja nukeliaus užmarštin. Tačiau Lietuvių fondo idėja ir jo misija negali būti pamiršta. Lietuvių fondo idėja nebuvo pamiršta pasiūlymusių pirmą pradžią, negalės ji būti pamiršta ir ateityje. Užsienio lietuvių yra dar pajėgūs susikaupti didesniems užmojams švietimo, kultūros ir visuomeninio gyvenimo pasireikškimams. O, kad Lietuvių fondo veikla liktų ir toliau dinamiška bei naši, LF turi stiprėti, augti, o ypač atsinaujinti jaunesniais nariais ir bent iš dalies papildyti išskilusiųjų į Anapus eiles.

Dar turime gyvą lietuvišką spaudą, daug kur gražiai veikia lietuviškos radijo valandėlės, turime šokančios, dainuojančios ir sportuojančios jaunimo. O kiek gražaus prieauglio turime lietuviškose mokyklose. Turime ir po trisdešimt aštuonerių metų gyvuojančią aukšto meninio lygio lietuvišką operą. Visiems šiems pasireikškimams reikia paskatinimo ir paramos. Lietuvių fondas tam tikslui ir yra įsteigtas: finansiskai remti ir skatinti lietuvių palaikymo misiją svetur.

Tenelieka šiemetinis Lietuvių fondo vajuos tyruose šaukiančiojo balsas. Įsijunkime ir paremkime LF pastangas padidinti įnašais, testamentiniais palikimais ir ypač padėkime Lietuvių fondui naujų narių verbavime.

Juozas Končius

HELP WANTED

SIŪLOME DARBĄ MOTERIMS! Prižiūrėti vaikus, senelius, atlikti namų ruošą. Galima gyventi kartu, arba ne. Reikia mokėti susikalbėti angliškai.
Tel. 312-777-9898

HERBALIFE

tai gera priemonė išvalyti organizmą nuo šlakų, sureguliuoti kraują, spaudimą, sumažinti svorį, nervinę įtampą. Vėl būsite energingas ir žvalus!
Skambinti: (718) 847-7452
Kviesti: ELVIS

EUROPOS SĄJUNGA — MUZIKANTAI

Sunkiai į Europos politinę bendruomenę eina mūsų Lietuva. Tačiau į Europos Sąjungos simfoninį orkestrą, kuriame dalyvauti yra laikoma didelė garbė, buvo priimta Ula Žebriūnaitė, kino režisieriaus Arūno Žebriūno ir dainininkės Giedrės Kaukaitės dukra. Ji pirmą kartą grojo garsiajame Europos Sąjungos jaunimo simfoniniame orkestre, kuriam dirigavo garsusis Vladimir Aškenazy. Atrankos būdu Olandijoje ji buvo priimta į šį orkestrą iš daugelio kandidatų. Ji 12 metų mokėsi smuikuoti Čiurlionio meno mokykloje, pasirinkusi alto instrumentą. Su šiuo orkestru jau koncertavo Europos centruose, pranešė „Lietuvos rytas“. (V.R.)

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

REALMART, INC.
6602 S. Pulaski,
Chicago, IL 60629
312-585-6100

BALYS BUDRAITIS
Asmeniška patarėja įvairių nuosavybės pirkimui bei pardavimui, mieste ir priemiestuose. Suinteresuoti skambinkite BUDRAICIUI
Bus.: 312-585-6100, res.: 312-778-3971

DANUTĖ MAYER
284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarėms, įkainavimas veltui.

FOR RENT

Išnuomojamas saulėtas, apšildomas 3-4 kambarių butas Brighton Parko apylinkėje — Archer & California kamps. Idealus susisiekimas ir apsipirkimas. Skambinti vakarais (312) 247-3777 arba (312) 890-1877

Išnuomojamas 3 kamb. apšildomas butas, apyl. 71 St. ir Washenaw Ave., vienas arba dviem suaugusiems asmenims. Yra šaldytuvas ir virimo plyta. \$325 | mėn. + „security dep.“ Kreipitis | Ašmą nuo 8 v.r. iki 3 v. p.p., tel. 312-476-8727.

HELP WANTED

SIŪLOME DARBĄ MOTERIMS! Prižiūrėti vaikus, senelius, atlikti namų ruošą. Galima gyventi kartu, arba ne. Reikia mokėti susikalbėti angliškai.
Tel. 312-777-9898

HERBALIFE

tai gera priemonė išvalyti organizmą nuo šlakų, sureguliuoti kraują, spaudimą, sumažinti svorį, nervinę įtampą. Vėl būsite energingas ir žvalus!
Skambinti: (718) 847-7452
Kviesti: ELVIS

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- MLS kompiuterinis FAX pagalba
- Nuosavybės įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Apartmentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

MISCELLANEOUS

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio praskus.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS. ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turio Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

J.M.Z. Construction Co.
Custom carpeting, rec. rm. additions; kitchen, bathrm., basement & deck construction; dry-wall hanging & taping; aluminum siding, soffit, fascia & seamless gutters; replacement glass block windows; shingle hot tar & modified rubber, and roll roofs. Expert at tearoffs; complete tuckpointing; all colors; chimneys rebuilt.
Tel. 708-620-9942.

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS, ŠALDYTUUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VENTILUOJIMUS.
H. Deckys
Tel. 585-6624

Dail. POVILO PUZINO monografija, yra didelio formato ir talpina 28 spalvotas reprodukcijas, kartu ir XX amžiaus Madona. Šis paveikslas apdovanotas aukščiausią premiją tarptautiniame madonų festivalyje Los Angeles, Calif. ir Grand National Award Amerikos dailininkų profesinės sąjungoje New York. Puiki dovana tinka bet kuriomis progomis įteikti bet kam: svetimtaučiai ar lietuviui. Knygos kaina 25 dol. Illinois gyventojams Tax 2.19 dol. Persiuntimo išlaidos: USA — 3 dol., Canada — 4.50 dol. Užsakymus siųsti:

**DRAUGAS, 4545 West 63rd Street,
Chicago, IL 60629**

1940 M. RUGSĖJO PASKUTINĖS DIENAS PRISIMINUS

Iš Adomo Dundzilos atsiminimų

Bankai, įvairios rūšies pramonė, tamie skaičiuje ir spauštuvės, jau buvo liepos mėn. visame krašte okupantų nacionalizuotos. Nusavinti buvo ir įmonių kasose bei bankų einamose sąskaitose esami pinigai. Spauštuvų savininkai ar administratoriai buvo be jokio atlyginimo paleisti, o kai kurie, kaip liaudies priešai, pasodinti už grotų. Netrukus spauštuvėse ir knygynuose atsirado komisari, kurių pareiga buvo sergėti, kad buržuaziški knygų leidėjai nepavogtų liaudies turto. Jiems reikėjo mokėti algas, nemažesnes kaip knygynų vedėjams. Komisarai kas vakarą surinkdavo dienos pajamas ir su specialiu orderiu nunešdavo į banką. Iš banko pinigų, nors ir būtiniausia reikalui, kaip pvz., tarnautojams mokėti algas ar už patalpą nuomą, be komisaro parašo nebuvo galima išimti. Pasitaikydavo, kad komisaras, neva profesinės sąjungos pareidymu, knygų leidyklos savininkams visiškai neskirdavo lėšų, o iš jų reikalavo, kad toliau dirbtų.

Ir štai rugsėjo mėn. paskutinis šeštadienis, 27 dienos rytas. Krautuvės dar uždarytos, bet kioskuose parduodami tarybiniai dienraščiai pirmuosiuose puslapiuose stambiomis raidėmis skelbė LTSR liaudies komisarato įsakymą apie knygų leidyklų nacionalizavimą ir apie visišką spaudos suvalstybinimą. Skaitėme, kad knygų leidyklų ir knygynų turta perima LTSR valstybinė leidykla. Tai palietė: Šv. Kazimiero draugiją, Spaudos fondą, „Dirvos“ b-vę knygoms leisti, „Sakalo“ b-vę, „Žinijos“ b-vę, Jono Karvelio prekybos namus, „Atžalyno“ knygyną, „Maldos“ b-vę.

Tą patį rugsėjo 27 d. šeštadienio rytą kiekviena leidykla ir knygynas susilaukė specialių komisijų iš 3-4 asmenų. Jie pareikalavo iš savininkų durų raktų, grynų pinigų, banko įnašų knygų, čekių, vekselių, sutarčių, pašto bei žyminių ženklų, o patiems savininkams liepė išsinešdinti. Išimtis buvo padaryta Margoliui, turėjusiam daugiausia rusiškų, Rygoj spausdintų knygų knygyną Laisvės alėjoje. Jam buvo leista net dalyvauti komisijoj suvalstybinant jo paties turta. Taip pat ir Ptašekui, kurio knygynas prekiaavo rusiškoms knygoms ir buvo išleisęs vieną kitą specialiai žydų mokyklom pritaikytą vadovėlį. Jis taip pat turėjo didelę rusiškų knygų biblioteką.

Kitą dieną, sekmadienį, visose nusavintose leidyklose ir knygynuose virė darbas. Buvo sudaromi prekių ir viso inventoriaus sąrašai. Spalio 1 d. visų buvusių leidyklų ir knygynų durys buvo atidarytos ir vietoje buvusių įmonių pavadinimų dabar kabojo skubotai padarytos popierinės ar medžiaginės iškabos, paženklinančios šias įmones tik numeriais: LTSR knygynas Nr. 1, Nr. 2 ir t.t.

Taip iš mūsų tautos buvo pavogta apie 50 mil. litų. Švietimo vadovais buvo paskirti Antanas Venclova ir Juozas Žiugžda. Sukurtai Valstybinei leidyklai vadovauti direktoriaus teisėmis buvo paskirtas kairiųjų pažiūrų rašytojas K. Korsakas-Radvilas. Jo padėjėjais paskirti: buvęs Spaudos fondo vyriausiasis direktorius B. Žygelis — prekybos reikalams, o Antanas Kniukšta, buvęs Sakalo b-vės savininkas — direktorium knygų leidykloje. Valstybinės leidyklos rankraščiu priėmimo kambaryje jau sėdėjo Ptaškas, buvęs „Pa-

šeko“ knygyno savininkas, kuris iš autorių susipažinimui ir rankraščių turinio patikrinimui priimdavo rankraščius.

Susirūpinusiais veidais vaikšto vadovėlių autoriai, nes mokslo metų pradžia jau čia pat. Jie ima plėšyti iš savo vadovėlių visa tai, kas mūsų tautai brangu, patriotiška ir vietoje to kišti liaupsinimus Leninui ir Stalinui, nes aišku kaip dieną — Nepriklausomos Tėvynės jau neturime. Per Kauno ir Vilniaus radiofoną girdime mūsų kilniųjų vyrų niekinimus. Liaudies priešais kaltinami buvo smulkių bei didesnių įmonių savininkai. Mokytojai ir valdininkai jau patikrinti. Laimingais jautėsi tie, kurie buvo tik pažeminti ar perkelti kitur. Beveik kasdien vienas ar kitas, išėjęs iš namų, nežinia už ką buvo pačiuptas gatvėje. Kaune, Mickevičiaus g-vėje, prie kalėjimo, buvo ne naujiena sutikti ašarotais veidais moterų su vaikais, bet kalėjimo langai jau buvo specialiais vožtuvais užkalti — nepamatysi ir nesužinosi apie savųjų likimą.

Nepaisant to, mūsų tautos dvasia buvo pilna ryžto nepasiduoti okupantui. Kai vadovėliai buvo draskomi ir pataisomi, nusavintos spauštuvės, ypač provincijose, turėdamos veltui gauto, per nusavinimą popieriaus ir kapitalo, jautėsi neblogo. Bet štai Marijampolėje buv. „Dirvos“ b-vės spauštuvė užbaigė popieriaus ir pinigų atsargas. Komisarai dūmė į Kauną, į LTSR pramonės komisariatą. Čia gavo atsaką, kad tokiais reikalais jų durų nevarstytų. Tada surinko iš spauštuvės darbininkų delegaciją ir nuėjo pas „draugą“ apskrities viršininką prašyti, kad išleistų iš kalėjimo „Dirvos“ b-vės savininką, jų globėją, prie kurio jiems niekad nerūpėjo, iš kur ateina darbai ir visuomet laiku gaudavo algas. Dabar jis laikomas kalėjime kaip liaudies priešas, o jo žmona su dviem vaikais išmesta iš nuosavo buto, iš kurio kompartija pasigrobė baldus, o spauštuvės bei knygyno komisari pragyvenimui šeimai nedavė nė cento. Deja, jų prašymas nebuvo patenkintas.

Šitaip slinko pirmieji okupacijos mėnesiai. Pagaliau, rugsėjo mėnesį, prasidėjo darbas mokyklose. Paprastai, mokslo metams prasidėjus, knygynų ir knygų leidyklų ypatingi svečiai būdavo mokytojai. Jie smulkmeniškai peržiūrėdavo visus vadovėlius bei įvairią literatūrą. Mokytojams rūpėdavo patirti, ką naujo atostogų metu išleido spauštuvės, kokios literatūrinės vertybės pasiekė knygų lentynas. O pažiūrėti buvo ko, nes visi vadovėliai metai iš metų tobulėjo, jų skaičius augo. Augo skaičius ir literatūrinių vertybių, tiek originalių, tiek verstinių. O visa tai buvo privačios iniciatyvos ir kapitalo vaisiai. Tiesa, buvo dar nemažai spragų, bet tas spragas užkišdavo Vytauto Didžiojo universitetas stambiais mokslo veikalais. Inešdavo savo įnašą literatūrinėmis vertybėmis Švietimo ministerija, Karuomenės švietimo skyrius. Visa knygų leidimo talka paskutiniu Lietuvos nepriklausomybės laikotarpiu kasmet pildydavo knygų lentynas tūkstančiais knygų. Raudonėji okupantai šį tautą gaivinanti darbą užgniauzė.

• 1934 m. rugpjūčio 2 d. Adolfas Hitleris paėmė Vokietijos valdžią į savo rankas ir tapo diktatorium.

„Sudėtinė“ gailėstinga šeima, kurioje motina, viena auginanti du savus vaikus, priglaudė dar du našlaičius.

NEPAKANKA TIK MEŠKĄ NUGALĖTI

DR. LINAS SIDRYS

Neseniai buvo surasti Ašigalio nugalėtojų palaikai. Šie vyrai buvo sėkmingai įvykdę savo kelionės tikslą: nužygiavo iki ašigalio. Tačiau, grįžtant atgal, juos ištiko nelaimė ir jie dingo. Tai įvyko prieš daugelį metų. Dabar jų palaikus surado ir mokslininkai atliko tyrinėjimus, kad išaiškintų mirties priežastį. Pasirodo, kad šie žmonės mirė nuo trechineliuozės. Jie nusišovė baltą mešką, jos mėsą suvalgė, ją nepakankamai iškepė. Meška, kaip ir kiaulė, turi trechineliuozės parazitą. Dėl nepakankamai iškeptos mėsos šis parazitas užpuolė žmonių organizmą.

Galima įsivaizduoti, kokia buvo nelaimė. Šie vyrai sėkmingai įvykdė žygį ir jau buvo grįžtantys, kai juos apėmė negalia. Pamažu vienas po kito prarado sąmonę ir mirė arba sušalo. Gali būti, kad jie net nežinojo, kas juos paklupdė.

Deja, tenka konstatuoti, kad dabartinėje Lietuvoje vyksta trechineliuozės epidemija. Prieš 70 metų šios ligos Lietuvoje nebuvo. Taigi, nepaisant dešimt penkmečių planų, šiuo atžvilgiu Lietuva atsilikusi per 70 metų. Iš Lietuvos ateina naujų žinių, kurios liudija, kad krašte dabar nepaprasta netvarka. Štai laikraštis „Šiaulių kraštas“ (1994 m. birželio 9

Nuotr. I. Tījūnėlienės

dienos numeryje) rašo: „Traumatologijos skyriaus vedėjas V. Šauklys, būdamas neblaivus, automobiliu išvažiuo į priešingos krypties eismo juosta, dėl ko vienas žmogus žuvo, penki buvo sužeisti“. Šis gydytojas ir kiti Radviliškio miesto ligoninės gydytojai ir chirurgai atvyksta į darbą neblaivūs. Tačiau šiame straipsnyje centrinės ligoninės vyriausias gydytojas teisinasi, kad jis šių gydytojų negali atleisti iš darbo. Gydytojas Pauliukas klausia: kaip galima atleisti chirurgą Milašį, nes, nors jis ir neblaivus, bet „kaip ten bebūtų, praktiškai atlieka visas operacijas. Panašiai ir su gydytoju Šaukliu. Bent jau iš traumatologijos skyriaus vedėjo pareigų seniai jį reikėjo atleisti, bet ką skirti vedėją? Šauklys yra antros kategorijos gydytojas, o kiti neturi jokios kategorijos“.

CITY CENTER GT — INTERNATIONAL

DĖKOJAME VISIEMS KLIENTAMS, KELIAVUSIEMS SU G.T. INTL. Į LIETUVOS DAINŲ - TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĘ. BUVO MALONU JUMS PATARNAUTI. TEPASILIEKA ILGAI SU JUMIS GRAŽŲS KELIONĖS PRISIMINIMAI! SAKOME — IKI PASIMATYMO VĖLI

RUGPJŪČIO 10 IKI 22 — Kellonės išparduotos.

PRIMENAME, kad organizuojame keliones pagal kliento pageidavimus su pilnu turistiniu aptarnavimu.

KVIEČIAME KELIAUTI SU MUMIS Į VOKIETIJĄ... LAN-KYSIME PASAULYJE PAGARSĖJUSIAS KALĖDINES MUGES PENKIUOSE MIESTUOSE... KELIONĖ GRUODŽIO 2 IKI 13... BUS DAUGIAU INFORMACIJŲ VĖLIAU.

TURISTINIS PATARNAVIMAS:

- Automobilių nuomavimas
- Viešbučių užsakymas įvairiuose Lietuvos miestuose
- Pasitikimas aerouoste
- Tarp miestinių pervažiavimai

IR VISA TAI IŠIMTINAI SAVOMIS, MŪSŲ FIRMOS TARNAUTOJŲ, PASLAUGOMIS

Mūsų Vilniaus raštinė — jūsų paslaugoms!

KELIONĖMS IŠ LIETUVOS: rašome savo raštinėje Vilniuje kompiuterine sistema bilietus į visus pasaulio kraštus. Bilietų apmokėjimas gali būti Lietuvoje arba Amerikoje — kaina nesiskiria. Rašome LUFTHANSA, SAS, FINNAIR bilietus ir netrukus galėsime pasiūlyti bilietus amerikietiškomis aviakompanijomis.

Mūsų personalas Vilniuje greitai sutvarko tranzitinės Vokietijos vizas keliautojams ir padeda pasirošti Amerikos vizos dokumentų pridavimui, organizuoja ekskursijas į Ameriką bei Meksiką, konsultuoja ir rezervuoja viešbučius užsienyje.

PROFESIONALIAI IR TVARKINGAI APTARNAUSIME ABIEJOSE ATLANTO PUSĖSE.

G. T. INTERNATIONAL, INC.
9525 SOUTH 79TH AVENUE
HICKORY HILLS, ILLINOIS
60457

TELEFONAI: (708) 430-7272
TELEFAX: (708) 430-5783

City Center GT-International
GEDIMINO PROSPEKTAS NR. 37
VILNIUS, LIETUVA

TELEFONAI: (370) 2-223-147
2-223-154
TELEFAX (370) 2-223-149

Visai neseniai Lietuvos Sveikatos apsaugos ministerija nuogastavo, kad Lietuvoje per daug gydytojų. Štai iš Šiaulių žinome, kad girtuoklių gydytojų negalima atleisti, nes nėra kas juos pavaduotų! Kyla įtarimas, kad kategorijų sistema yra dirbtinis būdas apsaugoti senos nomenklatūros vietas ir neįleisti jaunų, pažangesnių gydytojų.

Šią vasarą Sveikatos ministerija atleido daug gydytojų nemokamoms atostogoms, tačiau, rodos, kad administratoriai ir vedėjai, nomenklatūros nariai, išlaikę savo darbo stažą. Beje, beveik visi gydytojai, kurie buvo atleisti nemokamoms atostogoms, yra moterys.

Toliau tas pats straipsnis teigia, kad vyr. gydytojas Pauliukas autoavarijos vietą pravažiavo ir net nesustojo.

Bet kuriame civilizuotame krašte girtas gydytojas ir neatsakingas viršininkas būtų atleisti iš darbo ir tiriami teismo. Lietuvoje šie asmenys neliečiami, dar viešai pasiteisina spaudoje. Lietuvos visuomenė mažai domisi šiais klausimais. Paklausiau gydytoją iš Vilniaus, ar jis girdėjo apie šį įvykį. Jis atsakė, kad tai vietinis reikalas. Matyt, kad mažai kas gydytojų etika domisi.

Lietuviai nugalėjo rusišką mešką ir mano, kad jau pasiekė savo tikslą. Tačiau fiziologinės ir dvasinės negalios graužia lietuvių visuomenės sveikatą ir dar nežinia, kaip čia viskas baigsis.

A.†A.

WALTER V. ZEROLIS

Gyveno Bridgeport apylinkėje, Chicagoje.

Mirė 1994 m. rugsėjo 20 d., sulaukęs 71 metų.

Gimė Lietuvoje, Ukmergės mieste. Amerikoje išgyveno 43 m.

Nuliūdę liko: žmona Natalie, duktė Christine, zentas Robert Sheeshey, sūnūs: John, marti Maria Luisa, Leo, marti Delia, gyv. Floridoje; anūkai: Robert, Jr. ir Andrew; seserys Lietuvoje: Vladislava ir Bronė su šeimomis; dukterėčia Milda.

Velionis pašarvotas ketvirtadienį, rugsėjo 22 d. nuo 4 iki 9 v.v. Gaidas-Daimid laidojimo namuose, 4330 S. California Ave.

Laidotuvės įvyks penktadienį, rugsėjo 23 d. Iš laidojimo namų 10:45 val. ryto bus atlydėtas į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią Marquette Parke, kurioje bus aukojamos 11:30 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionio sielą. Po Mišių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę žmona, duktė, sūnūs, anūkai, seserys ir kiti giminės.

Lietuvių direkt. Gaidas-Daimid. Tel. 312-523-0440.

Išėjus Amžinybėn mūsų tautinio ir krikščioniškojo gyvenimo Mokytojui, filosofui, ateitininkui

A.†A.

Prof. Dr. JUOZUI GIRNIUI

jungiamės su velionio vertingo gyvenimo palydove, žmona ONUTE, sūnų — RAMŪNO ir KĘSTUČIO šeimomis ir SAULIUMI į šį didelį šeimos ir tautos netekties skausmą.

Jadvyga ir Adolfas Damušiai
Gintė, Saulius ir Vytenis Damušiai

A.†A.

MARIJAI MEDELIENEI

Lietuvoje mirus, motinos liūdėnias dukras — JANINĄ GRUENWALD, jos vyrą SIGITĄ ir IRENĄ su vyru JONU bei visus velionės artimuosius nuoširdžiai užjaučiame.

Lietuvos Dukterų draugija

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą su pristatymu į namus.

AIR CARGO skubiems siuntiniams.

Pervedame pinigus doleriais.

Persiunčiame baldus.

MAISTO SIUNTINIAI

Tinka sveikinimams arba švenčių proga, tik \$29.-

Kava tirpi, kava malta, arbata, vaisių koncentratas, sausainiai, šokoladas, aspirinas, multivitaminai.

Didesnis, su daugiau produktų - \$39.-

55 svarai, įvairaus maisto rinkinys - \$98.-

Pageidaujant prisiųsime smulkia informaciją apie maisto siuntinius.

Siųskite per seniausią siuntinių į Lietuvą įstaigą.

Dirbame nuo 1987 m.

TRANSPAK, 2638 W. 69th St.

Chicago, IL 60629

Tel. 312-436-7772

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Dalia Šlenienė, Lietuvių dailės muziejaus Lemontė direktorė, įsigijo viso stalo bilietus į „Draugo“ suakutuvinį banketą, kuris bus jau šį sekmadienį, rugsėjo 25 d., Martinique pokylių salėje.

Akademiniš Skautų Sąjūdis šiais metais švenčia 70 metų veiklos sukaktį. Tai suakutina gražiai paminėti yra ruošiamas iškilmingas banketas. Baliaus įvyks šeštadienį, spalio 1 d., Condesa del Mar salėje. Rezervacijos priima fil. Jolanda Kerelienė tel. 708-257-2558. Visi yra kviečiami gausiai dalyvauti.

Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje ruošia vakariene su Lietuvos Respublikos prezidentu A. Brazausku spalio 1 d., šeštadienį, 7 val. vak., Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje, 6500 S. Pulaski Rd. Dalyvavimas vienam asmeniui — 100 dol.

Norintieji dalyvauti prašomi skambinti į Lietuvos Respublikos generalinį konsulatą Čikagoje telefonu: (312) 582-5478, iki pirmadienio, rugsėjo 26 dienos, tarp 9 val. ryto ir 4 val. po pietų.

Čiurlionio galerija Jaunimo centre šio rudens sezoną pradeda tautodailininkės Nijolės Dirvianskytės darbų parodą, kurios atidarymas vyks penktadienį, rugsėjo 23 d., 7:30 val. vak. Visuomenė kviečiama gausiai atidarymo iškilmėse dalyvauti ir po to pasigėrėti parodos eksponatais.

Prof. Tomui Remeikiui Vilniaus universitetas suteikė garbės daktaro laipsnį. Iškilmės įvyko š.m. rugsėjo 15 d. Jonų bažnyčioje Vilniuje. T. Remeikis yra plačiai žinomas visuomenininkas, kelių mokslinių knygų autorius, daug metų vadovavęs Lituistikos instituto knygų leidyklai Čikagoje. Jis jau grįžo iš Vilniaus į savo darbą Calumet College of St. Joseph, Indiana.

„Draugo“ suakutuviniam bankete bus linksma, nes **Lietuvių Opera** įsigijo visą stalą ir per pirmininką Vytautą Radžių pradžioje atvykti, atsi-nešdami smagią nuotaką.

Zarasiškių klubas Čikagoje ruošia linksmą gegužinę — Oktoberfest — spalio 2 d., sekmadienį, Šaulių pastogėje. Pradžią 12 val. Čia bus galima skaniai papiepti, pasiūkti, išbandyti laimę ir nuraminti troškulį. Visi nariai ir svečiai kviečiami, laukiami atsilankyti ir kartu su zarasiškiais linksmai praleisti laiką.

Spalio 7 d., penktadienį, 7:30 val. vakaro, Čiurlionio galerijoje, Čikagos Jaunimo centre įvyks Giedriaus Jonaičio dailės parodos atidarymas, dalyvaujant autoriui. Giedrius Jonaitis yra vienas svarbiausių Lietuvos grafikų, Vilniaus dailės akademijos docentas, lietuviškų litų banknotų autorius (jų originalus galima pamatyti parodoje). Paroda veiks iki spalio 19 d. Kviečiame nepraleisti progos!

SVEIKINAME „DRAUGĄ“

Garbingo 85 metų jubiliejaus proga nuoširdžiai sveikiname vienintelį užsienio lietuvių dienraštį „Draugą“ ir linkime jam sulaukti dar daug sukaikių.

Chicago Lietuvių Tauragės klubas

Svč. M. Marijos Gimimo parapijos mokykla jau pradėjo šiuos mokslo metus. Mokykla kartu su kitomis mokyklomis dalyvaus katalikiškų mokyklų paradoje Čikagos arkivyskupijos 150 metų sukakties proga. Paradas įvyks šeštadienį, rugsėjo 24 d., pradedant 10 val. ryte ir einant Michigan Avenue.

x NAMAMS PIRKTI PASKOLOS duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road — Tel. (312) 847-7747.

(sk)

x Parduodame bilietus kelionėms į Lietuvą ir į visus pasaulio kraštus geriausiomis kainomis. Skambinti; T. Lesniauskienė, TravelCentre, Ltd., tel. 708-526-0773.

(sk)

x TRANSPAK TALPINTUVAI į Lietuvą su siuntiniais siunčiami kas savaitę. Skubiams siuntiniams — air cargo. Pervedami pinigai doleriais. Pasirinkimas maisto siuntinių nuo \$29 iki \$98. **TRANSPAK**, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.

(sk)

x Donald ir Kathy Dallas globoja našlaitį Deividą Lietuvoje. Jo paramai „Lietuvos našlaičių globos“ komitetui atsiuntę \$100. Našlaičio vardu komitetas dėkoja.

(sk)

Auka „Draugo“ paramos fondui — yra lietuviybės laidas ateities kartoms.

DRAUGAS FOUNDATION
4545 W. 63rd St., Chicago, IL, 60629

Aukos yra nurašomos nuo Federalinių mokesčių.

SVEIKINIMAS „DRAUGUI“

Nuoširdžiai sveikiname Redakcijos darbuotojus, Leidėjus, Skaitytojus ir Rėmėjus dienraščio „Draugas“ 85-mečio proga. Per ilgą ir prasmingą „Draugo“ gyvavimo laikotarpį jo globėjai ir nepailstantys spaudos darbininkai dienraščio puslapiuose nuoširdžiai diegė tautines krikščioniškas vertybes Amerikoje ir už jos ribų.

Lenkiame galvas amžinai išėjusiems Leidėjams, Redaktoriams, kantriems Spauštininkams. Pagarba šiandien dirbantiems. Ilgiausių metų „Draugui“, puoselėjantiems ir ginantiems lietuvišką žodį, krikščioniškas demokratines kultūros ir politikos idėjas anapus Lietuvos ir valstybiniam gyvenimui prisikėlusioje Tėvynėje. Su pasigėrėjimu ir nuoširdžia pagarba

Lietuvos krikščionių demokratų partijos Valdyba:
Povilas Katilius, Algirdas Saudargas, Kazimieras Kryževičius, Albertas Šimėnas, Ignacas Uzdavinys, Petras Gražulis, Alfonsas Svarinskas, Julius Beinortas, Julius Gvergždys, Kazimieras Kuzminskas, Gražina Paliokienė, Žygmantas Pavilonis, Arimantas Raškinis, Juozas Rudziankas, Jonas Volungevičius.

PAVYKUSI ALTO GEGUŽINĖ

Alto Čikagos skyrius jau keletą metų rengia gegužinę išvyką į gamtą. Šiais metais gegužinė vyko rugsėjo 5 d. Aldonos ir Anio Grinių sodyboje, Lockport, IL. Dangus buvo apsiniaukęs ir gegužinės rengėjams nedavė daug vilties, kad bus gera, sausa diena. Apie 11 val., bešluostant šlapius stalus ir kėdes, atvyko šeimininkės Mary Kinčius, Teresė Vaitkus, Eva Paulauskienė ir Evelina Oželienė su karštomis, namuose gamintomis dešromis, ragintais kopūstais ir lašinukais kvepiančiu kugeliu. Taigi maistas kuo šviežiausias. Lygiai dviliktą valandą atvyko autobusas, atveždamas nedaug piknikautojų. Šeimininkui vadovaujant, visi buvo pakviesti į pietinę namo pusę, kur pastatyti stulpai vėliavų pakėlimui. Negausiai publikai susirinkus, giedant JAV ir Lietuvos himnus žvaigždėtoji ir trispalvė pakilo į viršų.

Pakėlus vėliavas, skyriaus pirmininkė Antanina Repšienė pasveikino visus, nebijančius lietaus, atvykusius į gražią sodybą gryname ore praleisti Darbo dienos šventę, tuo paremiant ALTo skyriaus veiklą, kuriam finansinė ir moralinė parama yra labai reikalinga. Palinkėjusi gero apetito, pakvietė pasi-vaishinti gardžiu lietuvišku maistu. Pasisotinimui buvo reikalingi talonėliai, kuriais aprūpino Evelina Oželienė ir Mary Kinčius. Pradėjus vaišintis, privažiavo gana daug mašinų su piknikautojais ir tuo praskaidrino rengėjų nuotaiką. Tuojuo buvo „okupuota“ gegužinei skirta sodybos dalis. Išalkusius aptarnavo Eva Paulauskienė, Bronė Černienė ir S. Rudokienė ir Teresė Vaitkus. Kad nesivaishintų už „dyką“, talonėlius rinko Rita iš Lietuvos. Kavute ir py-

Algirdas Stepaits, Arlington Heights, IL, atsiųsdamas prenumeratos mokestį, pridėjo „Draugui“ 110 dol. auką. Stepaičiai yra lietuvių kultūros rėmėjai, o solistė Laima dažnai tenka išgirsti koncertų programose. Nuoširdžiai dėkojame už dovaną savo dienraščiui.

x „Rudens simfonija“ — Pasaulio lietuvių centro madų paroda bus spalio 23 d., sekmadienį, 12 val. p.p., Centro didžiojoje salėje. Už pietus ir Madų parodą auka — 25 dol. Stalus ar pavienes vietas galima užsisakyti tel. 708-301-4260 (čekius siųsti: Kristina Razma, 13632 Potawatami Tr., Lockport, IL 60441).

(sk)

x Dr. M. Biskienė, visų gerų ir reikalingų lietuviškų darbų rėmėja, nori padėti Lietuvos vargstantiems vaikams — našlaičiams užaugti gerai ir dorais žmonėmis. „Lietuvos našlaičių globos“ komitetui atsiuntę net \$1000, kad našlaičiams Lietuvoje būtų lengvesnis ir geresnis gyvenimas. Komitetas vaikų vardu dėkoja; 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629.

(sk)

PRADĖJO RUDENS SEZONĄ

Užsibaigus vasaros gegužinėms Pasaulio lietuvių centro sodyboje, renginių komiteto pirm. Bronė Nainienė rugsėjo 18 d. po šv. Mišių vėl visus pakvietė į didžiąją salę prie paruoštų ir rudens gėlėmis papuoštų stalų.

Iš virtuvės jau sklido visiems apetitą sukeliantys kvapai. To apetito palinkėjo visiems ir PLC rudens sezono pietų programą pravedanti Br. Nainienė. Ji išvardino numatytą plačią centro veiklą bei jos svarbą. Skaniai ir socialiai pasivaishinus, prasidėjo sezono pirmųjų pietų meninė programa. Solistė Praurimė Ragienė padainavo keletą šauniai nuskambėjusių dainų, akompanuojant muz. Manigirdui Motekaičiui.

Trumpa, bet puikiai, meninė programą užbaigė Br. Nainienės padėkos žodis programos atlikėjams, visiems pietų dalyviams, Kanadoje žuvis sugavusiems ir centrui atidavusiems Ričardui Simokaičiui. Padėką ir Modestai ir Vitaliui Umbrams, kurių didelio darželio gėlės visada puošia centro stalus.

Pietų bei kitų renginių pajamos labai padeda išlaikyti PL centrą.

Br. J.

ninkė pakvietė sodybos savininkus Aldoną ir Anį Grinius prie mikrofono, tarė jiems padėką už leidimą nemokamai naudotis jų sodyba. Ta pačia proga įteikta simbolinė dovana, kurią įteikė Evelina Oželienė ir Mary Kinčius. Autobusui 5-tą val. išvažiavus, buvo baigta ir gegužinė. Visiems išvažiavus, reikėjo sutvarkyti stalus ir kėdes, ką atliko ALTo darbuotojai ir jiems talkinęs Rimas Šlapelis.

ALTo Čikagos skyriaus vardu dėkojame radijo programų vedėjams, spaudai, o ypač „Draugui“ už garsinimą ir visiems, prisidėjusiems prie šios išvykos pasisėkimu. Malonu, kad visuomenė gausiai atsilankė, paremdami ALTo moraliai ir materialiai.

Ant. Repšienė

IŠ ARTI IR TOLI

DĖKOJA „DRAUGUI“

Worcesterio Šv. Kazimiero parapijos 100 metų suakutuvių rengimo komitetas dėkoja vyriausiajai redaktorei Danutei Bindokienei, lietuviškų telkinių redaktorei Irenai Regienei ir visam „Draugo“ personalui už taip prasmingai mūsų parapijos pristatymą lietuviams šiais suakutuviniais metais „Draugo“ puslapiuose.

Kukli auka 50 dol. „Draugo“ mašinų tepalui. Komiteto vardu.

Janina Miliauskienė

ALTo Centro valdybos pirmininkas Grožvydas Lazauskas dovanų paskirtymo metu, ALTo gegužinėje rugsėjo 5 d., atvykęs pasiimti savo „laimikio“.

Nuotr. J. Šidlauskas

Pirmą dieną žygiuojame į mokyklą.

PIRMOJI ČLM MOKSLO METŲ DIENA

1994-95 mokslo metus Čikagos lituanistinė mokykla pradėjo rugsėjo 10 dieną. Vieną valandą buvo registruojami buvusieji ir naujieji mokiniai J.C. kavinėje. Visi stalai buvo apkrauti vadovėliais, pratimais ir skaitiniais. Nemažai jų buvo išleistų dabartinėje Lietuvoje. Matėme daug naujų veidų mokinį ir mokytojų tarpe.

10 val. visi tvarkingai nužygiavo į jėzuitų koplyčią. Čia kun. Juozas Vaišnys, apsirengęs raudonais liturginiais drabužiais, aukėjo šv. Mišias. Pamoklas buvo pritaikytas jaunimui.

Iš koplyčios mokiniai, tėvai ir mokytojai susirinko į Jaunimo centro didžiąją salę, kur įvyko naujų mokslo metų pradžios įžanga. Trumpai susirinkusius pasveikino tėvų komiteto pirmininkas Zigmąs Mikužis. Po jo kalbėjo mokyklos direktorė Jūratė Dovilienė. Ji iškvietė į sceną visus mokytojus, kad mokiniai ir tėvai juos pažintų. Dar kalbėjo mokyklos administratorė Daina Dumbrienė. Ji paaiškino mokiniams darbo ir tvarkos taisykles. Pagaliau staigmena: prabyla Marytė Utz, kaip auklėjimo mokytoja. Tai naujas ir labai svarbus dalykas šioje mokykloje. Ji paaiškino mokiniams ir tėvams savo darbo gaires, kurias tėvai šiltai plojimai priėmė.

11 val. mokiniai su mokytojais nuėjo į klases testuoti pradėtą darbą, o tėvai pasilikę aptarė mokyklos ūkio reikalus. Kaip paprastai, jie visoms mokykloms yra problematiški ir ne-

lengvai sprendžiami. Visi finansiniai sunkumai krenta ant tėvų pečių, iš kitur mažai gaudami paramos. Visuomenė pamiršta, kad lituanistinės mokyklos baigę mokiniai bus naudingi ne tik tėvams, bet visai lietuviškai visuomenei ir tėvynei Lietuvai. Todėl lietuviška visuomenė neturėtų būti pasyvi šiam kilniam darbui.

Mokiniai, pasimokę ir alki numalšinę, vėl atkeliavo į didžiąją salę. Jau ne mokytojų kalbų ir patarimų klausytis, bet žymaus Lietuvos „Kanklių“ ansamblio melodijų išgirsti. Čia mokiniai ir tėvai ne tik grožėjosi puikiai, meniška atliekama programa, bet su ansamblių pabendraudami. Vieni scenoje grojo, kitos organizavo salėje ratelius ir gražiai užėmė vaikus. Leido apžiūrėti kankles ir kitus muzikos instrumentus, atsakinėjo į mokinių klausimus. ČLM vadovybė nepaprastai dėkinga „Kanklių“ menininkams už tokią puiką ir pedagoginę valandą.

Taip darbingai ir įdomiai praleidę pirmąją mokslo metų dieną, visi pilni išpūdžių skirstėsi namo. Išdininus Vladas Žukauskas visus svarbesnius momentus nufotografavo. Mokyklos durys bus visados atviros šeštadieniais ne tik užsiregistravusiems, bet ir tiems, kurie dar pavėlavę registruotis. Visi, kam brangi Lietuva ir lietuvių kultūra, neturėtų būti abejingi lituanistinių mokyklų atžvilgiu. Ypač tiems, kurie turi kalbinių sunkumų.

J. Plačas

PREL. K. VASILIAUSKAS BOSTONE

Viešint Lietuvoje teko dalyvauti Vilniaus arkikatedroje rengiamose pamaldose jaunimui. Ten iš arti buvo proga stebėti prel. K. Vasiliausko, kuris yra arkikatedros klebonas, mokėjimą bendrauti su vaikais ir jo meilę lietuviams, ypač jaunimui.

Labai smagu, kad su šiuo prelatu galės susipažinti ir JAV lietuviai, pradžioje — bostoniečiai. Jis į Bostoną atvyko rugsėjo 20 d. ir jau rugsėjo 24 d. dalyvaus pagalbos siuntinių agentūros „Vilties“ ruošiamose iškilmėse. Pradžioje jis pašventins Bostono Lietuvių piliečių draugijos namų pirmąją aukštą įsikūrusią „Lietuvišką sodybą“, nes čia veikia „Vilties“ bendrovė.

Reikia pažymėti, kad „Vilties“ agentūra ne vien siunčia dovanines siuntas artimiesiems Lietuvoje, bet yra įsteigusi „Vilties dovanos“ programą, kuria šelpia vargingose sąlygose gyvenančius tautiečius. Jų sąrašus pateikia Lietuvos katalikų parapijos, o juos patvirtina pats prel. K. Vasiliauskas (jis kartu yra ir Vilniaus kunigų seminarijos rektorius).

Tad nenuostabu, kad „Vilties“ istaigos prez. Gintaras Karosas ėmėsi žygių šį garbingą prelatą pakviesti į „Lietuviškos sodybos“ ir savo firmos atida-

lingvą sprendžiamą. Visi finansiniai sunkumai krenta ant tėvų pečių, iš kitur mažai gaudami paramos. Visuomenė pamiršta, kad lituanistinės mokyklos baigę mokiniai bus naudingi ne tik tėvams, bet visai lietuviškai visuomenei ir tėvynei Lietuvai. Todėl lietuviška visuomenė neturėtų būti pasyvi šiam kilniam darbui.

Mokiniai, pasimokę ir alki numalšinę, vėl atkeliavo į didžiąją salę. Jau ne mokytojų kalbų ir patarimų klausytis, bet žymaus Lietuvos „Kanklių“ ansamblio melodijų išgirsti. Čia mokiniai ir tėvai ne tik grožėjosi puikiai, meniška atliekama programa, bet su ansamblių pabendraudami. Vieni scenoje grojo, kitos organizavo salėje ratelius ir gražiai užėmė vaikus. Leido apžiūrėti kankles ir kitus muzikos instrumentus, atsakinėjo į mokinių klausimus. ČLM vadovybė nepaprastai dėkinga „Kanklių“ menininkams už tokią puiką ir pedagoginę valandą.

Taip darbingai ir įdomiai praleidę pirmąją mokslo metų dieną, visi pilni išpūdžių skirstėsi namo. Išdininus Vladas Žukauskas visus svarbesnius momentus nufotografavo. Mokyklos durys bus visados atviros šeštadieniais ne tik užsiregistravusiems, bet ir tiems, kurie dar pavėlavę registruotis. Visi, kam brangi Lietuva ir lietuvių kultūra, neturėtų būti abejingi lituanistinių mokyklų atžvilgiu. Ypač tiems, kurie turi kalbinių sunkumų.

rymą bei pašventinimą. Jis įvyks rugsėjo 24 d. 5:30 val. p.p., Piliečių klubo pastato, 368 W. Broadway, So. Bostone patalpose. Po to trečiame aukšte bus vaišės ir meninė dalis, kurią atliks Lituvos estradinų dainų meistras sol. St. Povilaitis. Gros Romo Geležinsko orkestras. Programa tęsis ir rytojaus dieną — sekmadienį. Pradžioje vyks pamaldos Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje, kurias aukos prel. K. Vasiliauskas. Po pamaldų bus pabendraujimas su svečiu parapijos namų svetainėje. 2 val. p.p. L. Piliečių draugijos pastato trečiame aukšte įvyks prel. K. Vasiliausko pagerbimas, kuriame bus ir meninė dalis (ją atliks Bostono Etnografinis ansamblis, Hartfordo taut. šokių šokėjai ir kt.). Sekmadienio pėlnas skiriamas Vilniaus kunigų seminarijos spaudai.

Tai tokie yra trumpi prel. K. Vasiliausko pasirodymo Bostono programos bruožai. Čia numatoma ir spaudos konferencija su šiuo žymiuoju svečiu iš Lietuvos. Tikimasi, kad bus spėta gauti Lietuvoje išleista prel. K. Vasiliausko išgyvenimų tremtyje knygą ir čia ją pristatyti.

Prel. K. Vasiliauskas yra numatęs dar pasiekti vieną, kitą lietuvių telkinį Amerikoje. Būtu gera, kad jis galėtų atvykti ir į pasaulio lietuvių sostinę — dinamą Čikagą.

Ed. Šulaitis